2021 гъэм фокіадэм (сентябрым) и 7, гъубж

● Тхьэмахуэм щэ къыдокі ● И уасэр зы тумэнщ ● adyghepsale.ru

Егъэджэныгъэ Ізнатіэм зегъзужьыныр къалэн нэхъыщхьэхэм ящыщщ

КъБР-м и Іэтащхьэ КІуэ-кІуэ Казбек иджыблагъэ яхуэзащ республикэм и егъэджэныгъэ ІэнатІэм и Іэщіагъэліхэм.

ЗЭІУЩІЭМ хэтащ КъБР-м и Правительствэм и УнафэщІ Мусуков Алий, КъБР-м егъэджэныгъэмкіэ, щіэныгъэмрэ щІалэгъуалэм я

ІуэхухэмкІэ и министр Езауэ Анзор, ди щіыналъэм и курыт еджапІэхэм я унафэщіхэу Пешковэ Людмилэ (Налшык къалэм дэт лицей №2-нэ), **Текуев Аслъэн** (Налшык къалэм дэт курыт школ №6-нэ), Хъарзынэ Заур (Налшык къалэм дэт курыт школ №7-нэ), **Нэ**гъуей Ахьмэд (Бахъсэн къалэм дэт курыт школ №2нэ), Никитин Андрей (Прохладнэ къалэм дэт лицей №3-нэ), Тохъутэмыщ Иринэ (Къубэ-Тэбэ къуажэм дэт курыт школ №1-нэ), Къа- егъэджэныгъэ ІэнатІэм зэ**лэжьокъуэ Рометэ** (Къармэхьэблэ къуажэм дэт, нэхъыщхьэхэр. Апхуэдэхэм Къамбий Мухьэб и цІэр зезыхьэ курыт школ №1-нэ), Щоджэн Мартуз (Урыху гъэбыдэныр, егъэджакіуэ къуажэм дэт курыт школ №2-нэ), **Хиврич Ёленэ** (Ново-Ивановскэ жылэм дэт Іэтыныр. лицей №7-нэ), **Жазыкоевэ** цыкіу Галинэ (Тэрч къалэм къыщыпсэлъащ борэ Аслъэн (Старэ Шэ- зыужьыныгъэм

дэт курыт школ №4-нэ). зэхуэсахэм ягу къигъэкlы- ирихьэлlэу курыт еджапlэжащ егъэджэныгъэ Іэна- щІэу 3-м я бжэхэр къыхутІэм зегъэужьыныр къалэн зэІуахащ ныбжьыщІэхэм. илъэсым и кІэм зэфІэкІы- тыпхъэщ егъэджакІуэхэри, хьэм КъБР-м и Правительнэхъыщхьэхэм щыр. Ар къытеувы ащ УФ-м лэм, Солдатскэ станицэм, лъэпкъ и Президент Путин Влади- Ново-Ивановскэ къуажэм гъэлъэгъуа мир Къэрал Советым и зэхуэсу дызэрыт илъэсым и Дызэрыт илъэсым къри- и курыт школхэм я спорт щытам хуэдэу, жылагъуэм Туэхугъуэхэмрэ шыщхьэуІум и 25-м ири- убыдэу а ухуэныгъэхэм хуэ- залхэу 20-р зыхуей хуагъэ- пщІэ щызиІэ цІыху цІэрыІуэ- щІыным гъэкІуэкІам егъэджэныгъэм дэ щаублэнущ щІыпійп- зэжащ, еджапіэ 54-м пап- хэмрэ ныбжьыщіэхэмрэ я гъэхэр гулъытэ хэха зэрыщыхуи- ліым: Нарткъалэ, Прохлад- щіэ къащэхуащ компьютер зэхуэзэхэр школхэм къы- епхауэ. щІам. Республикэм и Іэта- нэ къалэхэм, Къубэ-Тэбэ, минрэ ныкъуэрэ.

щхьэм и къэпсэлъэныгъэм щиубзыхуащ щІыналъэм и рызиужьыпхъэ унэтІыныгъэ ящыщщ еджапіэхэм я мылъку-техникэ лъабжьэр ІэщІагъэм и пщІэр, егъэджэныгъэм и фастъыр къэ-

КъБР-м и Іэтащхьэм къи-Раузат (Заречнэ къуажэм Іэта псалъэмакъым пащэу, дэт курыт школ), Щауэ- зэхуэсым цІыху зыбжанэ дэт курыт школ №2-нэ), Ал- зэманым ІэнатІэм игъуэт теухуаўэ. рэдж къуажэм дэт курыт Къапщтэмэ, гулъытэншэ школ №1-нэ), **Бекъул Мари-** хъуркъым курыт школхэм я тэ (Шэджэм къалэм дэт мылъку-техникэ лъабжьэр курыт школ №5-нэ), Уянаев нэхъри гъэбыдэныр, апхуэ-Мурат (Къэщкъэтау жылэм дэу республикэм и щІыпІэдэт курыт школ), Атмурзаев хэм щ эх-щ эхыурэ къыщы-Мухьтар (Гундэлэн къуажэм зэlуах еджапіэщіэхэр, гъэсапіэщіэхэр. 2021 - 2022 гъэ Кіуэкіуэ Казбек къы- еджэгъуэщіэм и пэщіэдзэм зэращы- Апхуэдэхэщ Шэджэм къа- нущ.

Красносельскэ къуажэхэм. техническэ республикэм аргуэру щау-хуэнущ школакіуэ 1500-рэ Зэхуэсым къыщаіэта зэкіуэліэн курыт еджапіэ Іуэхугъуэхэм ящыщщ курыт мини 8,5-рэ щеджэфыну

нэхъ тынш хъунущ щІэны-

гъэ зэгъэгъуэтыным

щыжыныгъэ лэжьыгъэфI- къызэгъэпэщыныр. Klyэкlyэ хэр шрагъэкІуэкІаш Дзэлыкъуэкъуажэрэ Пролетарскэ кІэ, а Іуэхум набдзэгубдзапжылэмрэ дэт курыт школ- лъэу Малкэ къуажэхэм щекіуэкі щэным, ахэр дэзыхьэх зэгъэпэщыжыныгъэхэр Туэхугъуэхэм щыгъуазэу щы-Іуэхугъуэхэм къыщащта дащіыхьа школыщіэхэр. япкъ иткіэ, ди республикэм ящыщщ, нэхъапіэм зэры- зыгъэпіейтей

Мусуков Алий къызэхуэса-Министр Езауэ Анзор зэ- хэм яжриlащ УФ-м и Прерыжиlамкlэ, 2022 гъэм зидентым и жэрдэмкlэ къриубыдэу щ адзэну я му- къуажэ школхэр зэпэщ радщ иджыри апхуэдэ щІынымкІэ яубзыхуа, илъэухуэныгъибгъу. Мы зэма- си 5-м тещІыхьа феденым хоплъэ абыхэм епха ральнэ программэм ди рес-Іуэхугъуэхэм. публикэм щылажьэ курыт КъыкІэлъыкІуэ илъэсым ди школ 63-м епха ухуэныгъэ

ин. Псори зэхэту къапщтэ- школхэм я тхылъ фондхэр мэ, 2024 гъэм ирихьэлізу къэгъэщіэрэщіэжыным, хьэзыр хъунущ ныбжьыщІэ еджакІуэхэр пщтыру гъэшхэным, школ транспортым, Іуэхущіапіэщіэхэр. Апхуэдэу ЕГЭ-р зэрегъэкіуэкіыпхъэм, нэгъуэщІхэми ехьэліахэр. и Гулъытэ щхьэхуэ зыгъуэтахэм ящыщщ ныбжьыщІэ-КъинэмыщІауэ, зэгъэпэ- хэм я шынагъуэншагъэр хъэу къилъытащ егъэджа-Казбек къызэрыхигъэщамхущытын хуейщ, Шэрэдж Ищхъэрэ, ныбжьыщіэ гупхэм я хьэл-«Егъэджэныгъэ» гъэсакіуэхэри, адэ-анэхэри. ствэм къалэн хуищіащ проектым къыщы- Абы ехьэлІауэ зэхуэсым унафэхэм піэхэм шызэгъэпэшыныр

Егъэджакіуэм и пщіэр жылагъуэм нэхъри къыщыІэта зэрыхъунум щытеп-сэлъыхьым, Мусуковым жиІащ республикэм и школхэм я Іэщіагъэліхэм я улахуэр проценти 10-кІэ зэрыхэхъуар. ШІыналъэ бюджетым къыхэкІа а мылъкур егъэджакІуэхэм иратынущ фокlадэ мазэм и улахуэм щІыгъуу, апхуэдэу ар яІэрыхьакіэщ шыщхьэуіу мазэм лэжьахэм. А Іуэхур адэкіи егъэфіэкіуэныр и нэіэм щІэтщ ди къэралым и Президентым. ЕгъэджакІуэм и пщІэр къэІэтыным хуэгъэпса Іуэхугъуэхэм ящыщщ ШколакІуэхэм я урысейпсо олимпиадэхэм щытекIva ныбжыыщІэхэр зыгъэхьэзыра егъэджакіуэхэр саугъэт гъэпэжэныр. щхьэхуэкІэ КъБР-м и Іэтащхьэм къыбгъэдэкІ апхуэдэ тыгъэ мы япэў ялъысынущ олимпиадэхэм я щІыналъэ Іыхьэм щытекІуахэр зыгъэхьэзыра егъэджакіуэ 48-м, апхуэдэу зэпеуэхэм я кізух Іыхьэм пашэ щыхъуа школакІуэхэм ядэлэжьа егъэджакІуи 3-м, анэдэлъхубзэхэмкіэ екіуэкіа зэпеуэхэм щытекІуахэр зыгъэхьэзыра ІэщІагъэлІи 7-м.

Школ Іэщіагъэліхэм я зэфІэкІым, Іэзагъым хэгъэхъуэнри мыхьэнэшхуэ зиІэ Іуэхуу къыщалъытащ зэхуэсым. Республикэм и Іэтащхьэр егъэджэныгъэмкІэ экспертхэм иджыблагъэ щахуэзам щыгъуэ, абыхэм унафэ яхуищІащ курыт школхэм я рейтинг зэхагъэувэну, ІуэхущІапІэхэм ящыщ дэтхэнэми щІыналъэ егъэджэныгъэ ІэнатІэм зыужьыныгъэм хуищІ хэлъхьэныгъэр къыщыгъэлъэгъуа хъун папщІэ. КъинэмыщІауэ, зэхэгъэувапкІуэхэм Я шІэныгъэм хэгъэхъуэным теухуа щІы-

налъэпсо программэ. ЗэlущІэм щыжаlа псори къызэщІикъуэжу, абы къышыпсэлъаш Кіуэкіуэ Казбек. Республикэм и ІэтащшІыналъэм и курыт еджаунафэшІхэр упщІэхэмрэ тэрэз ехьэлІа лэжьызэфІагъэкІыным

ТАМБИЙ Линэ.

Щіалэгъуалэр терроризмэм зэрыщахъумэну Іэмалхэр

- Ауэ щыхъукІи, кІуэ пэт-

Властым и ІэнатІэхэм, ха-

къару илъ псори ящІэну, -

КъБР-м бэнэкІэ лІэужьы-

зэхъуэкІыны-

ми террористхэр нэхъ къы-

зэгъэпэща.

нэхъыбапІэм

зэрызыхашэри.

КъБР-м и Жылагъуэ палатэм щэбэт кІуам щрагъэкіуэкіащ «Терроризмэм ебэнынымкІэ граждан жылагъуэм я пщэ къыдэхуэ къалэнхэр» фІэщыгъэм шІэт «стІол хъурей».

КъБР-м и Жылагъуэ палатэм и тхьэмадэ Берд Хьэзрэталий фокlадэм и 3-р Терроризмэм пэщІэтыным щызэкъуэувэным и махуэу, апхуэдэуи Беслъэн къыщыхъуа гузэвэгъуэм и фэеплъ, гъунэгъу республикэм щадэщыгъуэ махуэу зэрыщытыр къызэхуэсахэм ягу къигъэкІыжащ.

Бердым и гугъу ищІащ 2005 гъэм жэпуэгъуэм и 13-м Налшык къалэ къыщыхъуауэ щыта Іуэху нэщхъеягъуэми.

терроризмэр нэхъ щыужьы- гъуащ КъуэкІыпІэ Гъунэхащ. Ауэ терроризмэм псэ гъум, Сирием, Иракым къыбыдэ зэрыіутыр, дунейм щекіуэкіхэм хуэдэу, Кавказ къыщыхъу зэхъуэкІыныгъэ- Ищхъэрэми мурад бзахэм зэрызыдригъэкlур зы- джэхэр гъащlэм щыхапщэщыдгъэгъупщэнкІэ иІэкъым. Абы зэгъусэу фіэкіа дыпэлъэщынукъым, дыпэщІэтынри и къежьаеплъыкіэ къышывгъэлъэгъуэну, хэкІыпІэу флъагъу- гъупщэну. хэмкІэ фыкъыддэгуэшэну сыхуейщ, - захуигъэзащ абы къызэхуэсахэм.

рокъуэ Залым адэкіэ псалъэ ираташ.

«Терроризмэм пэщІэтыным щызэкъуэувэным и къузуваным» аращ. Дызэкъуэмытмэ, зыпсоми дощіэ. Акъылэгъу ехьэліауэ Апхуэдэуи граждан жыла- хъаджагъэу къуныгъэ хэмыту хъуну- зэрыхъуар.

къым, дауи, Іуэхум.

Къуэшрокъуэм жиlащ терроризмэр дунейм цІыхуу тетым я зэхуэдэ гузэвэгъуэ - ИджыкІэ ди къэралым зэрыхъуар. Абы къигъэлъэ-Тэмал ну яужь зэритар.

Къызэхуэсахэр Къуэшрокъуэм къыхуриджащ хабзэхъумэ ІэнатІэхэм, жылагъуэ, піэм къыщыщіэддзапхъэщ. дин іуэхущіапіэхэм я ліы-Нобэрей зэlущlэм фи lуэху кlуэхэу террористхэм яlэщіэкіўэдахэр зыщамыгъэ-

Ди зэкъуэтыныгъэм ди къарур ехъумэ, егъэбагъуэ. Терроризмэм ехьэлІа гукъе-КъБР-м и министр Къуэш- уэ щы эщ, абы и Тэужьхэр нобэми долъагъу. Къремыхъуж апхуэдэ нэщхъеягъуэ, - жиlащ министрым.

КъБР-м и прокурор Мырзэ махуэ» фІэщыгъэм псалъэ Алим зэдэлэжьэныгъэм и нэхъышхьэу хэтыр «щызэ- мыхьэнэр зэрыиным тепсэжыхуиІэр лъыхьри, экстремизмэмрэ терроризмэмрэ республири къызэрыдэмыхъулІэнур кэм къыщымыгъэхъуным лэжьыгъэшхуэ зэдэхъу цІыхухэр дызэгъу- КъБР-м зэрыщызэфІахыр сэмэщ, мурад къалэн зэдай жиlащ. Абы къигъэлъэдиіэмэщ а ехъуліэныгъэ гъуащ нэгъабэ елъытауэ щызы І эрыд гъэхьэфынур. мы гъэм терроризмэ щ Іэпреспубликэм гъуэ институтхэм я дэlэпы- щащар куэдкіэ нэхъ мащіэ

зыбжанэми я ціэ къриіуащ. нырщ, щхьэж и гъуэгу къи-Спорт ІуэхущІапІэхэмрэ хаб- гъуэтыжынырщ. Зи гугъу зэхъумэ Іэнатіэхэмрэ я сщіы Іэмалыщіэхэм лэзэдэлэжьэныгъэм и мыхьэ- жьэн щадзэмэ, щалэгъуанэр зэрылъагэр жиlаш абы. лэр терроризмэм тхущы-«Спортыр бийщ» фіэщыгъэм щіэт Іащ Мэкъуауэм. проектым, ар зэрырагъажьэрэ яхузэфіэкіам тепсэ- гъуэ Іуэхущіапіэхэм ядэлэлъыхьащ.

латэм егъэщіыліа щіалэ- зор гъащіэр кіуэ пэтми нэхъ Мэкъуауэ Алинэ ныбжьы- ным зыужьыныгъэ зэрищІэхэм ядэлэжьэным и мы- гъуэтам къыхэкІыу, щІалэхьэнэр зэрылъагэм, а лэ- гъуалэм нэхъ пасэу куэд жьыгъэр ухуэсакъыу ебгъэ- къазэрыгуры уэм тепсэлъыкІуэкІын зэрыхуейм теухуауэ хьащ. щытащ и къэпсэлъэныгъэр.

Щхьэусыгъуэ нэхъыщхьэхэм ящыщу сэ къызолъытэ щІалэгъуалэм зыхагъэхэм хуэхьэзыр мэхъу. шэ Іуэхум фіыуэ зэрыхамы-Абыхэм ерыщу Интернетыр щІыкІыр, апхуэдэуи хъуэпкъагъэсэбэп, а Іэмалырщ и сапІэ пыухыкІахэр яІэу, абы цІыхухэр хуэкІуэу щІэблэр къызэрымытэджыр.

Сэ сызэреплъымкіэ, щіабзэхъумэ органхэмрэ жы- лэгъуалэр гъащІэм хэзэлагъуэмрэ я къалэнщ тер- гъэнымкіэ ядэіэпыкъу, гъуэроризмэм пэщіэтынымкіэ я гугъэлъагъуэ яхуэхъу институтхэр къызэгъэпэщын, зэрадэлажьэ щІыкІэхэмрэ Іэмалхэмрэ хъуэжын хуейщ. гъуэхэм зегъэужьынымкІэ и Зэпсэлъэныгъэхэмрэ «стІол фондым и унафэщІ Къазий хъурейхэмрэ» блэкІа зэма-Михаил жиlащ абы и гъэ- ным и lэмалщ, щlалэгъуа-

ристхэм зэраlэщlэкlуэдар, къызыхуигъэщlар яубзыхутеррорым и хъумэну къысщохъу, - жи-

КъБР-м Граждан жылажьэнымрэ лъэпкъ Іуэхухэм-КъБР-м и Жылагъуэ па- кlэ и министр Кlурашын Ангъуалэ зэгухьэныгъэм хэт псынщІэ зэрыхъум, зэма-

> Шэч хэмылъу министрхэр псоми зырызу епсэлъэфынукъым, абы къыхэкІыу граждан жылагъуэ институтхэр, жылагъуэ, дин Іуэхушіапіэхэр лэжьэн хуейш. ИкІи мэлажьэ! - жиІащ КІурашыным.

ЗэІущІэм щытепсэлъыхьащ щІалэгъуалэр гъуэгу захуэм трамышын папщІэ, жылагъуэм я зэдай лъапІэныгъэ шыІэн зэрыхуейм. щІалэгъуалэм хущІыхьэгъуэу зэман куэдыІуэ зэраіэм. Икіи зэдэарэзыуэ къыхагъэщащ терроризмэм къыхуезыджэхэм япэшіэт іуэхущіапіэхэр, іэнатіэнэхъыбэ зэрыщІып-

- Ди республикэм щыпсэу дэтхэнэм дежкІи мы псалъэмакъым и мыхьэнэр лъагэщ, ар унагъуэ, цІыху къэс лъэІэсынкІэ шынагъуэ Іуэхущ. Гъэсэныгъэм и мыхьэнэр сыт зэмани лъагэу щытащ, ноби ар кlащхъэ хъу хъунукъым. Сэ сызэреплъымкіэ, щіалэгъуалэм я гъэсэныгъэм иІэ щхьэхуэныгъэхэмкІэ лэжьэну комитет дыхуейщ, - жиlащ Берд Хьэзрэталий зэlущlэм и кІэухыу.

ЩОМАХУЭ Залинэ. Сурэтхэр Къарей Элинэ

Бжыхьэ зэхуэсхэр зэхаублэж

депутат Бердюжэ Владимир дакъи- ахъшэ дэ!эпыкъуныгъэм тещ!ыхьауэ. къэкІэ хуэщыгъуэу.

- НОБЭ Бердюжэ Владимир къытхэтыжкъым. Зэхуэсыгъуипліым и кіуэцікіэ ар КъБР-м и Парламентым и депутату щы- гъуахэм зэlущlэм щыхэплъащ. Апхуэдэташ, иужьрей тІум КъБР-м и Парламентым и Президиумым хэтащ, Лъэпкъ зэхущытыкіэхэмкіэ комитетым и унафэщі къулыкъур ирихьэкіащ. Ар пщіэ зиіэ, республикэм фІыкіэ зи ціэ къыщраіуэ ціыхут. «УФ-м и мэкъумэш ІэнатІэм щІыхь зиІэ и гъэувэныр. Дэфтэрхэр Іуэхум хэплъэн лэжьакіуэ» ціэр зыхуагъэфэща унафэщІым и гуащІэ зыхилъхьа «Ленинцы» мэкъумэш кооперативыр ди республикэм и мызакъуэу, къэрал псом къыщаціыху, жиlащ КъБР-м и Парламентым и УнафэщІ Егоровэ Татьянэ.

ЗэІущІэм щытепсэлъыхьащ Іуэхугъуэ 50-м нэблагъэм. Абыхэм яхэтащ республикэм и законопроект зыбжани. Апхуэдэщ, къапщтэмэ, «Унагъуэм, анэ-адэм, быным къащхьэщыжыным и ІуэхукІэ» КъБР-м и Законым и 21-7 статьям зэхъуэкІыныгъэхэр хэлъхьэным теухуауэ» законопроектыр. КъБР-м и Парламентым гъуэгу хозяйствэмкіэ и комитетым и уна-Лэжьыгъэмкіэ, социальнэ политикэмрэ узыншагъэр хъумэнымкІэ комитетым и унафэщІ Къэжэр Хъусейн къызэрыхигъэщамкіэ, зи гугъу ящіа законым и проектыр КъБР-м и Правительствэм къыхи- гъэзэщам.

КъБР-м и Парламентым и япэ мыгъэ- лъхьащ зи ныбжьыр илъэси 3 - 7 хъу сарей бжьыхьэ зэхуэсыр екіуэкіащ. Ар бий зиіэ унагъуэ хуэмыщіахэм мазэ къэс къыщІадзащ КъБР-м и Парламентым и УФ-м и Президентым и унафэкІэ ират

> «Языныкъуэ ІэнатІэхэм я лэжьакІуэхэм я улахуэм теухуауэ» КъБР-м и Законым и 4-1 статьям халъхьэну зэхъуэкІыныгъэхэу КъБР-м и Правительствэм къигъэлъэхэм ящыщщ Фіэкіыпіэ зимыіэ медицинэ страхованэм и щІыналъэ фондым и унафэщІым, абы и къуэдзэхэм, бухгалтер нэхъыщхьэм я улахуэхэр убзыхуныр КъБР-м и Правительствэм и унафэм щІэхуей Іуэхущіапіэхэм ирагъэхьащ.

> ЗэІущІэм щыхэплъащ УФ-м и нэгъуэщІ щІыналъэхэм къикіыу сатум, псэущхьэхэм, УФ-м и хьэрычэт Іуэху цІыкІумрэ ику итымрэ ятеухуауэ къаГэрыхьа тхыгъэхэм, апхуэдэуи, УФ-м и Бюджет, Налог, Псы, Псэупіэ, Ухуэныгъэ кодексхэм ехьэліауэ къагъэлъэгъуа зэхъуэкІыныгъэхэм.

> Унафэ къащтащ ІэнатІэ щхьэхуэхэм я лэжьакіуэ къыхэжаныкіахэр КъБР-м и ЩІыхь тхылъкІэ ягъэпажэну.

> КъБР-м и Парламентым Промышленностымкіэ, транспортымкіэ, связымрэ фэщі Байдаев Салихь зэіущіэм хэтхэр щигъэгъуэзащ КъБР-м и цІыхухэм ягъуэт транспорт Іуэхутхьэбзэр егъэфІэкІуэным теухуауэ къагъэлъэгъуауэ щытахэр зэра-

УЛАХУЭШХУЭ къэзыхьыр Урысейм и

ІуэхущІапІэ инхэм щылажьэхэрщ. Ап-

хуэдэ мелуанырыбжэхэр нэхъыбэу

щыпсэур Москващ (цІыху мини 10,4-м

нэблагъэ), абы къыкІэлъокІуэ Санкт-

Дунейм щыхъыбархэр

Махуиплікіэ лажьэу

Шотландием и мурадщ тхьэмахуэ лэжьэгъуэ махуэхэр игъэмэщ эну. Испание, Новая Зеландие, Японие, Исландие къэралыгъуэхэм я щапхъэм тету абыи и ціыхухэр тхьэмахуэм махуи 4 игъэлэжьэну араш. Япэщіыкіэ гъэунэхуныгъзу къыщадзэнурэ абы кърикІуэм елъытауэ унафэ къащтэнущ.

КЪЭХУТАКІУЭХЭМ къалъытэ махуэхэр зэрагъэмащІэр лэжьыгъэм зыкІи зэран хуэмыхъуну, ціыхур зыпэрыт Іуэхум темызашэмэ, производствэм и фагъым хэхъуэну, зыужьыныгъэхэр къыдэкІуэну. Абы щыхьэт тохъуэ ищхьэк э зи гугъу тщ а къэралхэм щыІэ псэукІэр.

«Forbes» экономикэ журналым къызэригъэлъагъуэмкіэ, лэжьэгъуэ зэманыр процент 20-кіэ зэрагъэкіэщіым улахуэр нэхъ мащІэ ищІынукъым.

Улахуэшхуэ къэзыхьхэр

«FinExpertiza» дунейпсо аудиторконсалтинг ІуэхущІапІэм иригъэкІуэкІа къэхутэныгъэхэм къызэрагъэлъэгъуамкіэ, мазэм сом мелуаным щегъэжьауэ нэхъыбэ къызыхэхъуэ цІыху мин 17,1-м нэблагъэ щопсэу Урысейм. Ар къэралым и лэжьакІуэхэм я процент 0,06-рэ хъууэ аращ.

псо махуэщ

зэрыджэгу сабий хьэпшыпхэр гъэкіуэдыжыным и дунейпсо ма-

♦ 1923 гъэм Интерполыр псо организацэр - къызэ-

къащтащ.

♦ 1940 гъэм къалъхуащ Аб-

Алеко.

хъаз къэрал университетым и ректор, ЩІДАА-м и академик, физико-математикэ щІэныгъэхэм я доктор, профессор Гварамие ♦1949 гъэм къалъхуащ

Урысей Федерацэм, Адыгэ Республикэм щІэныгъэмкіэ щіыхь зиіэ я лэжьакіуэ, ЩІДАА-м, МАИА-м, АПСН-м я академик, педа-

Петербург къалэр, Москва, Свердловск, Сахалин областхэр, Краснодар крайр, Ямало-Ненецкэ округыр, Тэтэрстаныр. 2019 гъэм лэжьапщІэшхуэ къэзыхьхэр ситіым къриубыдэу мелуанкіэ улахуэ

цІыху мин 11,29-рэ хъууэ щытащ. Илъэкъэзыхьхэм я бжыгъэр процент 51,5-кІэ хэхъуащ.

Зихуэдэ щымыІэ ухуэныгъэ

Шэшэным и къалашхьэм къышызэщынэхъ ин дыдэ сату-нэгузегъэужьыпіэ центр. «Грозный-Молл» фіэщыгъэр зиіз Іуэхущіапіэр республикэм и япэ президенту щыта, Урысейм и ЛІыхъужь Кадыров Ахъмэт-хьэжы къызэралъхурэ илъэс 70 щрикъум ирырагъэхьэлІэу къызэІуахащ.

ЦЕНТРЫР, шэч хэмылъу, республикэм и зыужьыныгъэм хуэлэжьэнущ, ар къалъытэ инвестицэ инхэм я къешэлІапІэу. «Грозный-Молл»-р къызэІуахыным сом меларди 10-м щІигъу халъхьащ, абы иубыдащ метр зэбгъузэнатІзу 132710-рэ. Архитектурэ и лъэныкъуэкІэ ар зихуэдэ щымыІэ ухуэныгъэщ.

Фокладэм и 7, гъубж

♦Хьэуа къабзэм и дуней-**♦Іэщэхэм къытращІыкІа**

уголовнэ полицэм и дуней-

рагъэпэщащ ♦1928 гъэм ГуащІэдэкІ Бэракъ Плъыжь орденыр

гогикэ щІэныгъэхэм я док-

Къазбэч.

Къэрал, политикэ лэжьарайоным и унафэщІу щыта Ахъуэхъу Къанщобий. Дунейм и щытыкІэнур

«pogoda.yandex.ru сайтым зэритымкІэ, ди республикэм махуэр кlагъэпжэщым градуси 10 - 11 щыхъунущ.

Фокіадэм и 8,

тыным и дунейпсо ма-♦Журналистхэм я зэкъуэтыныгъэм и дунейпсо махуэщ ♦Урысейм и Дзэ щІыхьым

и махуэщ - Кутузов Михаил

тор, профессор КІырмыті зи унафэщі урысеидзэм Бородино и деж шри-♦1955 гъэм къалъхуащ гъэкІуэкІа зауэшхуэм и ма-

кІуэ, КъБР-м и Шэджэм •Финансистым и махуэщ **♦1958 гъэм** къалъхуащ КъБР-м щіыхь зиіэ и ухуакіуэ, КъБР-м и Парламентым и депутату щыта

Къандэхъу Мухьэмэд. ♦КъБР-м мэкъумэш хозяйшагъэу щыщытынущ. Хуа- ствэмкіэ щіыхь зиіэ и лэбэр махуэм градус 11 - 12, жьакіуэ Кіэдыкіуей Аслъэн къыщалъхуа махуэщ. Дунейм и щытыкІэнур

«pogoda.yandex.ru сайтым зэритымкіэ, ди республикэм махуэр кlагъэпшагъэу шышытынуш. Хуа-**♦ЩІэныгъэ** зэгъэгъуэ- бэр махуэм градус 12 - 15, жэщым градуси 9 - 10 щыхъунущ.

> Зыгъэхьэзырар **Шхьэщэмыщ** Изэщ.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

Унэ зимы бей щы экъым.

«Адыгэ псалъэр» къезыгъэхьхэм папщІэ

ПщІэ зыхуэтщІ ди щІэджыкІакІуэхэ!

«Адыгэ псалъэ» газетыр зы-Іэрыхьэну хуейхэм хъыбар фыдогъащ І - жэпуэгъуэм (октябрым) къышышІэдзауэ ар къевгъэхьын папщІэ Іэ шышІэвдз хъунущ Урысей поштым и дэтхэнэ ІуэхущІапІэми.

Мази 3-м «Адыгэ псалъэ» газетым и уасэр сом 350-рэщ.

Ди индексыр П 5894

унагъуэм псэуныгъэм теу-

хуауэ зыхуеину псомкій

лъапсэр къызэрагъэпэщат.

Куэдрэ шыгуфіыкіыну къа-

хуихуакъым, зэхадыгъуэу щадзэри. Зэм унащхьэр

къаунэщІащ: ухуэныгъэм

къыдэхуа пхъэхэр, абджхэр,

къэнжалхэр щІахащ. Къы-

кІэлъыкІуэри, зи щхьэгъубдэпщыфа пэшхэр

яхъунщіащ. Къытрагъазэ-

ри, жыгым хущхъуэ зэрыт-

раутхэу шэрхъкІэ кърашэкІ

Іэмэпсымэр яхьащ. Апхуэ-

дэурэ шхьэпэ хъун ямы-

гъуэтыжыху унагъуэм Іэб-

къым. Унэр иджыри зэ-

фІэтщи, мыр ямыщэмэ,

лъэлъэжынущ, жаІэри, зы-

иращІэнур гурыІўэгъўэ щы-

кІуэри адыгэ цІыхубзырат.

Анэр. Адыгэ анэр. Сабийм

репсэлъэнум хуэзыгъасэр.

лъэкІэмрэ къагурызыгъа-

гъусэу Адыгэ хабзэр пкъры-

хьат, и анэбзэм анэм хуиІэ

щытыкІэр бзыпхъэ хуэхъурт.

Адыгэ анэм къызэригъэ-

Быным адыгэбээ имы-

Къэралым лъэпкъыу исыр

гуащэным пыкІыу, цІыху-

«Республикэ пщыкlутху-

фейдэ къызэрыпытхынур.

жырт.

мащІэхэр

къыщеІэбар.

кІэрыкІа-

жьанэфІейхэр

хъуакІэ.

зышІыр.

Лъагапіэщіэхэм хущіокъу

хыкІыфыным.

рылъхэр зэрагъэзащІэр къипщытэныр. лэжьакіуэхэр иджыблагъэ шыіаш КіуэкІуэ Валерий и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал мэкъумэш университетым. Ди гуапэ зэрыхъущи, КъБКъМУ-р къалъытащ зи къалэнхэм къызыхуэ-

ДИ РЕСПУБЛИКЭМ и мэкъумэш еджапіэ нэхъыщхьэм къэрал аккредитацэ къызэрыратамкІэ унафэм, «Рособрнадзор»-м и унафэщІым и къуэдзэ Кочетовэ Светланэ и Іэр зыщІэлъым, къызэрыщыгъэлъэгъуамкіэ, КъБКъМУ-м щрагъэкіуэкіа къэпщытэныгъэхэр йозагъэ къэралым щызекІуэ хабзэхэмрэ егъэджэныгъэ мардэхэмрэ. Ахэр я тегъэщіапізу лэжьа эксперт къэпщытакіуэ гупым зэфіаха лэжьыгъэм ипкъ иткіэ, а еджапіэ нэхъыщхьэм къэрал хуитыныгъэ ираташ ІэщІагъэлІ зэмылІэужьыгъуэхэр лъэпкъ экономикэм хуэгъэхьэзырынымкіэ и пщэрылъ къалэнхэр адэкіи зэфІихыну. Аккредитацэм и пІалъэр къэкІуэну илъэси 6-м тещІыхьащ.

Аккредитацэм ипкъ иткіэ, КъБКъМУ-м нэхъапэкІэ зыщыхурагъаджэу щыта унэтІыныгъэхэм, ІэщІагъэхэм иджыри къахэхъуащ: «Экономикэмрэ управленэмрэ», «Юриспруденцие». КъинэмыщІауэ, къэпщытэныгъэхэм къарита хуитыныгъэмкІэ университетым щагъэхьэзырынущ «Ветеринарие» ІэщІагъэм хыхьэ унэтІыныгъэу 22-мкІэ бакалаврхэр. Магистратурэм я щІэныгъэм щыхагъэхъуэфынущ унэтІыныгъэу 17-мкІэ, аспирантурэм - унэтІыныгъи 6-мкlэ. Университетым Тэрч щиlэ щlэхэм, текlуэныгъэ инхэм ухуэзышэн къудамэм унэтІыныгъи 5-мкІэ ІэщІагъэлІхэр щагъэхьэзыр.

мэш университетыр аккредитацэм ехъу- мурадыщ эхэр и куэду. ліэныгъэ иізу зэрыпхыкіыфар я фіыгъэщ

УФ-м Егъэджэныгъэмрэ щІэныгъэмрэ щылажьэ щІэныгъэліхэм, профессорхэм, **щекіуэкі лэжьыгъэхэм якіэлъыплъыным**- доцентхэмрэ аспирантхэмрэ - егъэджакіуэ кіз и къулыкъущіапізм (Рособрнадзор) и псоми, апхуэдэу ди деж щеджэ студентхэм, къалэнхэм ящыщщ еджапізхэм я пщэ- - жеіз еджапіз нэхъыщхьэм и ректор Апажэ Аслъэн. - Нобэ КъБКъМУ-р Кавказ Ищ-Апхуэдэ мурад яlэу «Рособрнадзор»-м и хъэрэ федеральнэ щlыналъэм и мэкъумэш-промышленнэ ІэнатІэм папшІэ ІэшІагъэліхэр зыгъэхьэзыр іуэхущіапіэ нэхъ лъэрызехьэхэм ящыщщ. Ди еджапіэм щекіуэкі Іуэху зехьэкІэр дунейпсо мардэхэм, щІэныгъэ-инновацэ лъабжьэ зијэхэм, худогъатыншу пэлъэщ еджапіз нэхъыщхьу икіи кіуэ. Лэжьыгъэкіз дапыщіащ ди къэралым. адэкіи лэжьэну хуит зыщі дэфтэрри къра- хамэ щіыпіэхэм я еджапіэ нэхъыщхьэхэм, щІэныгъэ-къэхутакІуэ институтхэм, мэкъумэш-промышленнэ Іуэхущ ап Іэхэм. А псори тегъэщіапіэ быдэ хуэхъуащ ди деж щекіуэкІа иужьрей къэрал къэпщытэныгъэм дып-

> ІэщІагъэліхэр гъэхьэзырынымкіэ зыбжанэу зэщхьэщыха егъэджэныгъэ мардэр къагъэсэбэпу, КъБКъМУ-м гулъытэ хэха хуещі мэкъумэш щіэныгъэм адэкіи зегъэужьыным, ар бизнесымрэ дунейпсо мыхьэнэ зиІэ проектхэмрэ япыщІэным. Езым хуэдэ Іуэхущіапіэхэм зэрапышіам университетым и ІэщІагъэлІхэми абы щеджэ студентхэми Іэмал къарет нэгъуэщІ щІыпіэхэм щекіуэкі егъэджэныгъэ мардэхэм, Іуэху зехьэкІэхэм щыгъуазэ зыхуащІыну, абыхэмкІэ зэдэгуэшэну. ЕджапІэм Іэмал псори иІэщ квалификацэ лъагэ зиІэ, XXI ліэщіыгъуэм къигъэув къалэнхэм пэлъэщыфын Іэщіагъэліхэр гъэхьэзырынымкіэ. А Іуэхум ар тэмэму зэрыхуэлажьэр, къэрал стандарт лъагэхэм хуэкіуэ егъэджэныгъэ-гъэсэныгъэр, щІэныгъэ-къэхутэныгъэр ехъулІэныгъэ пылъу зэрыщекІуэкІыр къигъэлъэгъуащ аккредитацэм.

Дэтхэнэ еджапіэ нэхъыщхьэри зрихьэліэ а къэпщытэныгъэм къызыхуэтыншэу пхыкІауэ, КъБКъМУ-м и унафэщІхэми, егъэджакІуэхэми, студентхэми ехъулІэныгъэгъунэхэр иралъ. Зи лэжьыгъэм «фІы дыдэ» нагъыщэр хуагъэфэща университетыр лъа-Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал мэкъу- гапіэщіэхэм хущіокъу, къаруущіэхэр иізу,

ЖЫЛАСЭ Маритэ.

Къалэм Іэпхъуэжа ди Адыгэбзэм и сурэтщ къуажэгъу унагъуэм, адэжь лъапсэри хэдгъэкІуэдэжынкъым, жаІэри, зэманым екІуу унэ щаухуат. Гъэмахуэ зыгъэпсэхугъуэм къэкІуэжуадыгэ анэр рэ хадэм илэжьыхьхэрт, унэр зэрахьэрт. Апхуэдэу щыщыткіэ, зэрыіэбэн іэмэпсымэ, зэрахьэну хьэпшыпхэр къашэри унэм къыщіалъхьащ, хадэм зэрелэжьынухэр кърагъэуващ. КІэщіу жыпіэмэ, адыгэ

къулыкъу тІэкІуи къыІэрымейхэм и унафэр ящі. Зы хьэн папщІэ урысыбзэр Іэзэман ящэжынуи къыщ1э- малыншэу, абы зыри хэзыкІынщ, зэрыпсэун Іэмал мыщІыхь адыгэбзэр ІэщІыб лъапсэм къыщрамынакіэ, хъуми ущіригузэвэнышхуэ щІэрыщІэу къаугъуеижми щымыІэу къыкъуэкІа гупсысэр къипхъуэтащ адыгэ анэ гумащІэм, лъэпкъхъумэм. Быным хуиІэ лъа-А лъапсэм и къекІуэкІыкlам изогъэщхь адыгэбзэм - гъуныгъэм иригъэхъуэпсащ адыгэм и лъапсэм - и Іуэхур. и шІэблэр хэІэтыкіа гуэр Ар зэригъэпэщат лъэпкъ хъуным. А хъуапсэм къилъэрызехьэм, лъэпкъ лъэ- гъэщащ анэдэлъхубзэм щым. А бээмкіэ зэфіигъзу- псэхэх хуэхъуа гупсысэр: ват лъэпкъыу щы эм яф э- гъащ эм ущы пэрытынымтелъыджэу щапхъэ зытрах кІэ адыгэбзэр зыкІи щхьэ-Адыгэ Хабзэр. А бзэмрэ пэ хъуркъым. Ебгъэлеймэ, хабзэмрэт адыгэ цІыхур зы- адыгэм адыгэбзэр щыурысыбзэр щІэдэхыкІыр, хэткІи гурыхь гъупщэжарэ зэтрищыпыкІыу Бзэр зэрылъэпкъы у я Іурыехъуапсэу, апхуэдэм нэхъ нэ лъами, абы и къежьапіэри, лейкіэ еплъу, ар зы шхьэкіэ и хъумакІуэри, и гъэкІуэта-

ищІэмэ, нэхъ лъагэ хъуауэ къалъытэу зэмант ар. Къулыкъу зыІыгъхэм е къыІэрыхьэну гъащі эезыт, жьэгур зымы- щі эхъуэпсхэм урыс щхьэгъзужьых, хабзэр зыхъумэ гъусэ ящІырт. А лъэпкъым анэрат адыгэбзэм и Іэфіыр малъхъэ яхуэхъуа адыгэбыным зыхезыгъащІэр, нэ- лІыме урыс нысэ хъуа адыгэ хъыжьми нэхъыщІэми зэ- цІыхубзым лэжьыгъэм щыдэкіуэтеинымкіэ Іэмал нэхъ Екіумрэ емыкіумрэ, жыіэ- ягъуэтыр пэжт. Дыгъум

кІэ дахэмрэ къемызэгъ псэ- етІуанэу къытригъэзат. Еджапіэхэм я Іуэхури Іуэр. Нэсауэ гъэса ціыху гъащіэм щытепщэ гупсыкъагъэхъурт сабийм зи нэІэ сэхэм ещхьурэ къызэгъэпэтемык адыгэ анэхэм. Адыгэ ца хъурти, предметхэр анэдуней зэпэщ, адыгэ лъапсэ дэлъхубзэмкіэ яджу екіуэхэм. А лъапсэм къихъуам пэщіэдзэ классхэм къымыадыгэну игу къэкіынутэ- щынэри, курыт, нэхъыжь мыщкіагъэр къым, сыт щхьэкІэ жыпІэмэ классхэр урысыбзэм хуэ- къыщыувыІэркъым. къејэбауэ арат.

АбыкІэ зэфіэкіакъым. Илъэсхэр кlуэурэ, япэ дыдэ еджапіэм къекіуаліэ адыгэ пэщ дунейт ар. Къызэри- сабийм занщізу урысыб-гъэпэщырти икіи ихъумэ- зэкіэ еджэн щіидзэн хуейуэ унафэ къыдэкІащ. ЯфІэфіат ар адэ-анэхэм хьэмэщІэми хъуну япэ дыдэ адыгэ рэ мыарэзахэт? Дауэ щытаанэм игу къыщык ар Совет ми, а унафэм тетащ егъэвластыр уву зиужьа нэужьщ. джэныгъэ лэжьыгъэр. ИкІи къытенащ. Мис мыбы щызэкъуэшу, зы совет цІыхубэ гъуэ зыхыумыщІэнкІэ Іэхъун хуейуэ гупсысэ уна- мал имыlэу къеlат лъэпфэщіхэм къагъэщіат. Лъэп- къым дыгъур, ауэ фіэкіуэкъышхуэр нэхъыжьт, лъэпкъ дым нэхърэ къигъуэтыр нэнэхъыщІэти, хъыфІут зэрыгупсысэн адыгэр игъащІэми нэхъы- хуейри, зригъэкІуащ. жьым зэрыхуэжыІэдаІуэм и Ар унафэу щыІэм Ар унафэу шыІэм я нэ-

зэран мыбдежым къыще- хъыфІыр пэжмэ, дэнэ къызкІащ. Адыгэ цІыхубзри унэ- дикІар 80 - 90 гъэхэм лъэпкъым къихьыжа шэчыр? хъуи цІыхубзи я хуитыны- Нэхъ жыжьэ плъэхэр гупгъэр зэхуэдиз хъуати, лэ- сысэжат: ди сабийм я зыужьыгъэ ІэнатІэ ирихьэкІын жьыным зэран дыхуэмыхуейт. Абы щыгъуэщ адыгэ хъуауэ пІэрэ зыри зыхамылъапсэм япэ дыгъуакіуэр щіыкі бзэмкіэ еджэныгъэм хыхьэн хуей зэрытщІамкІэ? ДыкъыщыфІыкІыжу зыри ри зэшыпхъущ» псалъэ зыхамыщТыкТ инджылыдахэм и щІыбагъ къыдэтт ди зыбзэр ямыщІэ урысыбкъэкІуэнум и сурэтыджэр зэмкІэ къащІэн хуейуэ зэикІи дэ кІуэтэху нэхъ «къыд- редубыдылІэмкІэ? Абы теугурыІуэрт» анэдэлъхубзэм хуауэ адэ-анэхэр зэхуашэ-нэхърэ урысыбзэм нэхъ сурэ щечэнджэщым, адыгэ

гъуэщІ узыхэдэн щымыІэу къагъэуват. Арами, Іуэхур къезыхьэжьахэм я псалъэр пхрыкІри, къуажэ еджапіэхэр трагъэуват пэщіэдзэ классхэр адыгэбзэкІэ еджэным. КъыщІидзыр мыхъуу жаІэри, зэтракъутэжащ. Сытыт щІэмыхъуар? Абы иІэр зы жэуапкъым, ауэ былъынымкІэ адыгэ анэм ихь сэлъыхьри, къыхэдгъэщынщ: икІи адыгэ анэрэ икІи егъэджакІуэу сабийм яхэтхэм езыхэми къалъытат япэ классым щыщІэдзауэ урысыбзэкІэ емыджэмэ, етхуанэ классым къыпхуе- хэм я щхьэ кърикlуэр? мыгъэщтэжыну. Лъэныкъуэ еба лъэпкъым нэхъри кІэщіэрыіэ гупсысэкіэт ар.

Сэ зыхуезгъаджэр урысхьыжыну сыхьэзыру, жызоІэ: адыгэбзэр къурмэн зыхуащІ урысыбзэри ящІэркъым ди быным. КъыхэплІы, ауэ ари къащыхэмыкІ къохъу. Мыбдежым нэгъуэщ Іуэхушхуи къыщыеджапіэ гъащіэм хэткъым, щыгъуазэкъым. МащІэ дыдэщ сабийм я щыІэкІэмрэ еджэкІэмрэ теухуауэ епсэбыдзышэм и лъапсэм дыгъуэр ещануу кІэ иджа дерсхэмкІэ щІэ-

ныгъэ игъуэтыркъыми, урысыбзэм ирипсэлъэфу, зэджэр къыгурыІуэу щыхъуами, щізуз къищізм теимыгъуэтауэ ирохьэлІэ, псы Іуфэм къытелъадэ псым пшахъуэм къытена лъакъуампІэр джафэу зэрыриджыр мэкіуэдыж. Сабийр къемыхъулІэм куэдрэ пэщІэтыфкъым. Аращ сытым щыгъуи классхэм еджэу щІэсым нэхърэ емыджэу щІэсыр щІэнэхъыбэр. АбыкІэ езы сабийхэракъым къуаншэр, я унафэр акъыл хэлъу зымыщІа балигъхэращ. Ауэ хэкІуадэр зи къэкІуэныр зэрыхъуфыну щытам хуэдэ мыхъуу, нэхъыкІэ хъу ди бынхэращ. НэхъыфІкІэ и сабийм хуэхъуапсэ адэ-анэмрэ егъэджэныгъэ системэмрэ адыгэ щІэблэм я гъащіэм фіыуэ зэран хохъухь. ЕджакІуэхэм щІэныгъэ щіамыіэм и щхьэусыкъышалъыхъуэкІэ. гъуэр зэи къыхэщыркъым пэщІэдзэ классхэм анэдэлъхубзэкІэ зэремыджам къигъэхъуа хэщ і ыныгъэр.

Лъэныкъуэ едгъэзынщ анэхэм я нэхъыбэм урысы- дэри а зи цІэ кърамыІуэри, Щіэныгъэ зригъэгъуэту бзэкіэ еджэным фіэкіа нэ- езы адыгэбзэ дерсхэмкіэ

зыдгъэзэнщ. Адыгэбзэмрэ литературэмрэщ адыгэ адыгэ сабийр зышыш лъэпкъыр ищІэжу, а лъэпкъыдэгъуэгурыкІуэ къым гупсысэкіэм, щыіэкіэм техүэү, зэгъэзахүэ бгъэдэлъу **УрысыбзэмкІ**и зыгъасэр. инджылызыбзэмкІи щІэныгъэ куу игъуэтауэ тщІынным лъэпкъыбзэр Іуры- щи, адыгэ сабийр зэи урыси инджылызи хъунукъым, а пщэдэкІыжыращ дызытеп- лъэпкъитІри абы езыхэм зэлъытар быныр лъэпкъ ящыщ гуэр хуэдэу къеплъы- цІыху хъунуми лъэпкъым нукъым. Нэгъуэщі хэіэбапіэ дежкіэ хамэ хъунуми. а Іуэхум иІэкъым, адыгэу Иджыпсту ди сабийхэм къэнэжын фІэкІа. Къэдгъэнэжрэ? Еттрэ апхуэдэ Іэмал? Сыт адыгэбээ дерс-

Къэралым егъэджэныгъэм и пщалъэщІэ къищтамкіэ, анэдэлъхубзэмрэ литературэмрэ класс къэс сыбзэщи, жысіэмкіэ жэуап хухихыр сыхьэтищщ. Абы зыри хэІэбэфынукъым, сыхьэтищым тетынущ. Узыхэlэбэни хъурэ? Еджапlэм бзэмрэ еджапlэм а бзэм зэрыхуейуэ зэригъэзэхуэну кІынщ класс къэс сабиищ- зы сыхьэт бжыгъэ мащІэ бзэр ирагъэщІауэ еджагуэр яющи, хуитщ дерсхэм пюм ятригуэшэну. Абы щыщ адыгэбзэм ират сыхьэт адыгэбзэм лъагъэсынуми бжыгъэр яф!эмащ!эу адыгэ къуоплъ: адэ-анэр быным я лъамыгъэсынуми зэлъы- анэхэр къэувмэ, лъэпкъым тар еджапіэ унафэщіхэм я зыкъищіэжауэ, бгъэдыхьэкІэращ. КъахокІ зы сыхьэтыр лъызыгъэси. Ауэ куэд яхэтщ гъуэр къэсауэ дылъэпкъщ. быдэ къагъэщІыфырт абы- кІыурэ, апхуэдэ еджэкІэр лъылІэхэр, дэІэпыкъуэгъу лъагъэсын къэгъэнауэ, а яхуэхъуну хьэзырхэр. Тхьэ- къэралым кърит сыхьэ-мыщкіагъэр абдежми тищри къытрахыу урысыб-Са- зэмрэ есэпымрэ езытын. хагъэхьэну. Хьэлэмэтщ адыгэлъ щіэту дунейм къы- кіуащ. Мыбдежым адыгэ бийм къыгурымыіуэ бзэм- Апхуэдэм щіэхъуэпс уна- ящіэт адыгэлъыр къызэрыфацихам алыга гупсыси урыс гупсыси яІэкъым, яІэр еджэныгъэм пыщІа, зыуэ щыт къэрал гъэунэхуныгъэрш е ЕГЭ жыхуаІэ гупеджапІэр къэзыуххэр къэпщытэныгъэхэм пэлъэщын гъэфэща бзэмкlэ упсэ-щхьэкlэ. Ари зэпхыжар са- лъа?» бий къэс хуаІэ лъагъунылъэсэхыжым хуэдэу, къи- гъэр аракъым, пэмылъэща куэд къахэкІмэ, я къулыкъум пыкІынкІэ зэрыхъунурщ е псалъэмакъ пхъашэ къызэрыращІылІэнуращ. Адыгэбзэм зэретхьэкъу сыхьэтымкіэ я щхьэ Іуэхущ

зэрахуэжыр, щІэблэ Іуэхукъым. Аращи, адыгэ лъапсэм щызеуэ дыгъуакІуэхэм яхыубжэ хъунущ адыгэбзэм зы сыхьэт къыкІэрытчащэрэт, жаlэу ещакіуэ еджапіэ унафэщіхэр. Къыжытіэн-щи, иджыпсту еджапіэхэм нэхъыбэу унафэ щызыщІыр цІыхубзхэращ. Абыхэм я нэхъыбэри адыгэщ.

ГъащІэм къызэригъэлъагъуэмкіэ, къулыкъум лъэпкъ нэщэнэ иІэкъым. Ар къулыкъущ, лъэпкъми къупщхьэми ящхьэкІэ щыІэщ.

Адыгэбзэм едгъэшэч бэлыхьхэр куэд мэхъу. Лъэпкъыр, анэхэм къакІэлъыкІуэу, зыщыгугъыну иІэр егъэджакІуэхэращ. Адрей дерсхэм хуезыгъаджэм хуэдэу гульытэ ягъуэту пІэрэ адыгэбзэмкІэ егъэджакІуэхэм? Егъэджэныгъэм щызэрахьэ Іэмэпсымэхэр къыхузэрагъэпэщыну езы егъэджакІуэр мылъаІуэмэ, тримыгъэчыныхьмэ, еджапіэ унэфэщІыр щіэгузэвэнур нэгъуэщІ дерсхэрщ, зыщеджэ пэш зыхуищІынур къэпщытэныгъэ нухэрщ. АркъудеймкІэ сабийм я нэгу щокі я анэдэлъхубзэр зэрымыпэры-

Псалъэмакъыр есшэлІэжынут адыгэ анэм. Хэкури Хабзэри зыхъумэхэр зыгъасэр анэращ. Быныр зэрыпсэлъэну бзэр Іурызылъхьэр анэрщ. АдыгэбзэкІэ зекІуэ адыгэ хабзэр щІэблэм дуней тетыкІэ хуэзыщІыфынур анэращ. Анэращ яхэтщ куэд, адыгэм бжыгъэкіэ щыщу, ауэ адыгэкіэ ирамыгъэщІауэ. Анэ хъуам и нэгу щІэтын хуейщ зи бзэ къыІурызылъхьа и анэм и сурэтыр. Къэзылъхуам къритар и быным иритыжын хуейкъэ? Арыншауэ лъэпкъыу дыщыІэфынукъым. Лъэпкъыу лышыІэныр елъытащ адыгэ унэм щыlу щиІэ пщІэмрэ. Быным анэщагъэтысхьэрэ, жауэ, зиужьыжу аращ. Ар-

ЗэкІэ адыгэ анэхэм лъэІу тхылъ ятх я сабийр зи анэдэлъхубзэ зымыщіэ гупым дэгъуэгурыкІуэ укІытэр

мырамэ... зи кіуэдыжы-

къазэрытемыкІуэр. Дыкъэзыгъэщ ам и пащхьэ дихьэжмэ къызэрыгъэщіапіэ хуэхъун лъабжьэ сысэрщ. Сытри ящіэнущ дэупщіынухэм ящыщщ: «Сэ уи лъэпкъым хуэз-

> ХЬЭЦІЫКІУ Рае, Урыху (Къугъуэлъкъуей) къуажэм дэт курыт еджап́Іэ №2-м и егъэджакІуэ. ТАБЫЩ Мурат, «Адыгэ псалъэ» газетым и щІэныгъэ обозреватель.

Гриппым зыщыфхъумэ

Къэбэрдей-Балъкъэрым мы махуэхэм щыщІадзащ гриппым зэрыпэщІэт хущхъуэхэр ціыхухэм ирахьэліэн. 2021 - 2022 гъэхэм псори зэхэту а Іуэхум къызэщІрагъэубыдэну я мурадщ щіыналъэм и ціыху 417900-рэ, ар жылагъуэм и процент 60 мэхъу.

ФЕДЕРАЛЬНЭ бюджетым и мылъкум къыхэкІыу рескъыІэрыхьащ «Ультрикс Квадри», «Совигрипп» вакцинэхэр. Япэр сабийхэмрэ цІыхубз уэн-дэгъухэмрэ ирахьэлІэнущ, етІуанэр - балигъхэм.

Узыншагъэр хъумэнымкІэ дунейпсо зэгухьэныгъэм и зэхалъхьащ узыфэр щыета улыкъу щызыщІэну лъэхъэнэм къекіуэкі вирус лІэужьыгъуэхэр къыхалъы-

тауэ. гъуахэм Вакцинэм и фІыгъэкІэ цинэм, узыфэ гъэтІылъахэр зиІэ сымаджэхэм гриппыр нэхъ Іуэхутхьэбзэхэм епхауэ ла-Псом япэрауэ, мастэр халъ- лъынтхуэм епхауэ узыфэ хьэнущ мазих ныбжьым ит гъэтІылъа зиІэхэм.

хынри, нэгъуэщІхэри.

пкъынэхэр зэрегъакіуэ.

ціыхухэм дэнэ щіыпіи уащрохьэліэ.

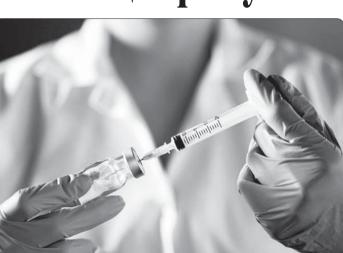
Лэжьыгъэм, еджэныгъэм, унагъуэр

зыхуей хуэгъэзэным зыкъыдигъахуэу,

ціыхур щіыпіэ хэха гуэрым зыщигъэп-

сэхун, и узыншагъэр щызэтригъэувэжын

А ПСАЛЪЭ зэхэтым къызэщ еубыдэ зы

цІыкІухэм я деж щегъэжьауэ чэнджэщхэм тету вакцинэр сабийхэм псоми, дзэм къ- линикэхэмрэ ІуэхущІапІэираджэхэм, цІыхубз уэндэгъухэм, илъэс 60-м щІигъуахэм, студентхэм, медиегъэджэныгъэм, транспортым, коммунальнэ ящхьэщыкІынущ. жьэхэм, тхьэмбылым, гу-

Узыфэм и мастэр поликхэм иІэ медицинэ пэшхэмкъыщыпхалъхьэнущ. Гриппымрэ сымрэ я вакцинэхэр зыр адрейм зэран хуэхъуу щыткъым, хущхъуэхэм я зэхуаку мазэ піалъэ дэлъын хуейуэ аращ.

■ КЕМ ІДІНИКЕЩЕ В ТОРВІТЬ

«Рекреацэ» - сыт ар зищІысыр?

мэзхэмрэ и псыхъуэхэмрэ зэрыщытауэ къызэтрагъанэмэ, цІыхум сэбэп хуэхъу къэкІыгъэхэм уащрихьэлІэмэ, тхыдэ-щэнхабзэ фэеплъхэр и куэдмэ. Дахагъэр зи тепщэ щІыпІэхэм дытрагъэу къудейкъым, атіэ ди зэхэщіыкіми хагъахъуэ, ди къэухьми зрагъэубгъу. Апхуэдэхэщ, псалъэм папщіэ, археологие щіэныгъэм пыщіа щіыті лэжьыгъэхэм кІэлъыплъыныр, къуалэбзухэм, псэушхьэхэм я псэукіэмрэ псышхуэ, хыжьей лъабжьэхэм къыщыхъу-къыщыщІэхэмрэ щыгъуазэ захуэщІыныр, нэгъуэщІ Іуэхугъуэхэри.

«Рекреацэ» псалъэм къибгъэкІ хъуну иджыри къалъытэ бгы дэкІуеикІэм, къехыжыкіэм, щэкіуэкіэм, бдзэжьей ещэкіэм, шы тесыкіэм, хым и сыджу зыкъэзыіэтхэм кхъуафэ лъэрыт цІыкІухэмкІэ ди «тешэсэкІэм», нэгъуэщІ абы хуэдэхэми зэрызыхуэдгъасэ Іэмалхэри.

Дауи, мы яужьрейуэ къедбжэк ахэм захуэгъэхьэзырынымрэ абыхэм хуэщІа Іэмэпсымэхэр зэгъэпэщынымрэ гугъуехьу пыщІар нэхъыбэщ. Ауэ, абы щхьэкій къэмынэу, дызэрыщыгъуазэщи, зи гугъу тщІы спорт лІэужьыгъуэхэм дихьэххэм я бжыгъэм зэпымыууэ хохъуэ.

Ди тхыгъэ кіэщіыр зытедухуар кърихэдгъэщыжу къыжытІэнщи, цІыхум и ешымрэ и езэшымрэ шхьэшызыгъэууэ къаруущІэхэр къыхэзылъхьэж дэтхэнэ зы Іэмалри, щІыуэпсым пыщІамэ, «рекреацэщ»

ХЬЭТЫКЪУЭ Щауапціэ.

Гъуэгухэм зэрызаужьыр

КъБР-м Транспортымрэ гъуэгу хозяйствэмкіэ и министерствэм и зэфіэкі псори хуэунэтіащ «Фіагъ лъагэ зиlэ гъуэгу шынагъуэншэхэр» лъэпкъ проектыр ди щІыналъэм щыгъэзэщІэным.

АБЫ лэжьыгъэхэр ІэнатІэ 21-м къыщызэригъэпэ-щащ икІи щІыналъэ мыхьэнэ зиІэ автомобиль гъуэгуу километри 100-м щ игъур зыхуей хуэгъэзэным тещіыхьащ. Іэнатіэхэм ящыщу 13-м я къалэнхэр зэфіагъэкІащ, 7-р иджыри мэлажьэ

Курп Ипщэ къуажэм екІуалІэ гъуэгум елэжьын зэрыщІадзэрэ куэд щІакъым, ауэ абы хиубыдэ километри 2-м щійгъум и лъэгур асфальткіэ къращіыкіащ. Асфальтыр телъхьэн яухащ Налшык къыпэзыкіухь, Къамылыкъуэ, Плановскэ, Приречнэ, Куба къуажэхэм дэкІ гъуэгухэм. Иджы подряд организацэхэм нагъэс а гъуэгухэм зыхуей дамыгъэхэр щыгъэувыныр, уэздыгъэхэр фІэдзэныр. А псори мы мазэм къриубыдэу зэфіэкіын хуейщ.

Министерствэм псом хуэмыдэу гулъытэ хэха хуещІ гъуэгухэм шынагъуэншагъэ къыщызэгъэпэщыным. Абы хиубыдэу щІыналъэ мыхьэнэ зиІэ автомобиль гъуэгухэм ящыщу километр 60-м нэблагъэм уэздыгъэхэр шыф адзэнуш. Нэхъ нэху хъунуш Хьэсэней, Шэджэм Езанэ, Шэджэм Ет уанэ, Яныкъуей, Кышпэк, Гундэлэн жылагъуэхэм я уэрамхэмрэ гъуэгухэмрэ. Абыхэм пкъохэр щагъэуващ икІи лэжьыгъэ псори мы

бжьыхьэм къриубыдэу щаухынущ. Лэжьыгъэ псори яубзыхуауэ щыта пlалъэхэм нэхърэ нэхъ пасэу нагъэс. Республикэм Гъуэгу хозяйствэмкlэ и управленэм и Іэщіагъэліхэр ткіийуэ кіэлъоплъ гъуэгухэм къыщагъэсэбэп материалхэм я ф агъымрэ лэжьыгъэхэм я технологиемрэ.

ТЭНАЩ Анатолэ.

КъБР-м и МВД-м къет Фэеплъ Ухуэныгъэ

Нанэ

зэрехыжрэ си гуащэшхуэ Лыхь (Джатэ) Хьэлимэт Хьэжбэчыр и пхъур. И гугъу сымыщіу слъэкіынукъым ціыхуфіу дунейм тета, гугъуехь куэд зышэча, нэхъыбэж зи нэгу щіэкіа а нанэ іумахуэм. Сэ абы сызэреджэр нанэт. Унагъуэ сызэрихьэу, си анэшхуэм хуэдэу, фіыуэ слъэгъуат. Езыри егъэлеяуэ гуапэу къысхущытащ, зы мащіэ хуэсщіами, іыхьэлейуэ щыгуфіыкіыу, фіыщіэ ищіу. Пщыхьэщхьэкіэрэ хъыбар куэдым сригъэдаlуэрт. Сыщlогъуэж абы жиlэжа псори хьэрф дэзмыгъэхуу зэрызмыт-хыжам щхьэкlэ. Ауэ иджы сыт, уи Іэф-ракlэм узэрылъэмыlэсыжынум хуэ-

ЛЫХЬХЭ Хьэлимэтрэ Іэгъурбийрэ зэгурыіуэ-зэдэіуэжу псэурт. Тіури пщіэ - щхьэ зиіэ унагъуэ къыхэкіат, лэжьакіуэшхуэт, я бын зыхуей хуагъазэу япІырт...

Зауэм и пэкІэ унагъуэм къалъысащ япэ гуауэр - илъэсихым иту дунейм ехыжащ я хъыджэбз ціыкіу пажэр. Къудас ціыкіур апхуэдизкіэ дахэт, къэфэнкіэ іззэти, псори къыдихьэхырт. Зэгуэрым, гуфіэгъуэ гуэрым къыщыфауэ, къыщіэлъэдэжри нанэ къыжриlат: «Нобэ нэшхуэри къыстехуэри, нэ цІыкІури къыстехуащ». Абы и ужькіэ щіэх дыдэу сымаджэ хъури, къэтэджыжакъым пщащэр. Иужькіэ къалъхуа хъыджэбз ціыкіум абы и ціэр фіащыжащ. (Ліам и ціэр къалъхуам фіэпщыжмэ, псэ быдэ хъууэ къалъытэрт).

КъыкІэлъыкІуэ гуауэр зэрыкъэралу я гуауэшхуэтэкъэ - 1941 гъэм Хэку зауэшхуэр къэхъеящ. Іэгъурбий а гъэ дыдэм и лъахэр ихъумэжыну зауэм дэкlащ, нанэ и хьым я нэхъ хьэлъэр унагъуэм къыщыпэплъэр дяпэкіэт. 1943 гъэм Сталиным и унафэкІэ дашахэм нанэ и бынунэри яхэхуащ. Сыт я лажьэт - Іэгъурбий зауэ ІэнатІэм Іутт, езыр колхозым хэту лажьэрт. Ауэ унафэщІхэм я псалъэм хэт а зэманым пэувыфу щыта?

Гъуэгу зэрытехьэу, наlуэ хъуащ нанэ и унагъуэр лажьэншэ дыдэу зэрырашэжьар: спискэхэм итыр сабиитіт, шхыну къратри а тІум я Іыхьэт. Нанэ игу къигъэкlыжырт «фэ кlэстум фlыцlэ щыгъыу» гъуэгум къащыхуэза лІы гуэрым къажриlap: «Лажьэ vимыlэу уагъэкlуэд, цlыхубз, спискэхэм итри дашын хуеяри уэракъым, икіэшіыпіэкіэ къуажэ унафэщіхэм письмо яхуэтхи Іуэхур зэхегъэгъэкІ».

МафІэгум ису здэкІуэм, гъуэгум щыліащ нанэ щіыгъуа сабий ціынэр. Щіы щтар къитІу сабийр щІилъхьэну Іэмал имыгъуэту, зэмани кърамыту, станц къыздэувыlам къыщыхуэза ліыжьым елъэlущ хущІилъхьэнуи, езыр адэкіэ

ЗдэкІуэм зэрынэсу, къуажэ унафэщІхэм письмо къахуригъэхьащ и Іуэху зытетыр иту, лажьэ зэримы!эм щыхьэт техъуэ дэфтэр гуэрхэр хурагъэхьыну щІэлъэіуу. Арщхьэкіэ жэуап лъэпкъ игъуэтакъым. (Е хэпсэлъыхьын шынахэ?) ЗыхузэфІэкІ гуэрым дашын хуейуэ кърагъэхьа и Іыхьлыхэм я піэкіэ нанэ и бынунэр дригъэшауэ арат. КъэкІуэжа нэужь, нанэ къищіащ зи піэкэ дашари, дезыгъэшари, ауэ, апхуэдизкІэ муслъымэнт а бзылъхугъэри, яхуигъэгъуфащ. «Алыхьым псори зэригъэзэхуэнщ», - жиlэри яфІэкІащи, сэри къисІуэнукъым абыхэм я

Гугъуехь куэд щилъэгъуащ нанэ Къэ-

захъстаным: лІым ещхьу мэкъу еуащ, лэжьыгъэ зэхэдз и акъым, и бынхэр имыгъэмэжэлІэн и гугъэу. Ауэ къыхуегъэла-къым и къуэ Мухьэрбий. «Зы чыржын Іыхьэрэ Балъкъ къыщигъэхъуауэ псы фалъэрэ», - жиlэурэ дунейм ехыжащ илъэс пщыкіутху хъуа щіалэшхуэр.

Хуит къыщащІыжым, нанэ къыхуэнэжа сабиитІыр - Хьэрэбийрэ Къудасрэ къыздишэжри къэкІуэжащ. Мыбдежым аргуэру гъащІэм и зы удын хьэлъэ къыщежьэрт: и щхьэгъусэ Іэгъурбий къикІыжакъым зауэм. ЯукІауи псэууи и хъыбар къыхуэщІакъым, и кІуэдыкІар къыжезыІэни игъуэтакъым. Сыт ищІэнт, а зэманым апхуэдэ гуауэ зиІэр гъунэжт, и бгыр щіикъузэри, щіэрыщізу псэун щіидзэжащ. ЦІыхухъу къыщхьэщымытыжу гугъу ехьми, и бынхэр зыхуей хуэзэу къигъэтэджащ: Къудас унагъуэ ихьащ, бгыр щІикъузэри и закъуэу сабииплІыр Хьэрэбии къригъашэри къуэрылъхухэри къызэриІэтыным еувэлІащ. Ауэ гугъуе- игъуэтыжащ: Мухьэмэд, Назирэт, Ізуес, ФатІимэт.

...ГъащІэ мащІэт Хьэрэбий. Ар дунейм ехыжаш 1974 гъэм, и ныбжьыр илъэс 37-рэ фіэкіа мыхъуауэ. И къуэ закъуэр фіэкіуэда нэужьи, нанэ ліыгъэшхуэ къызэкъуихащ - и гуащ э емыблэжу и нысэ СэІимэт щІэгъэкъуэн хуэхъуащ, адэ зыщхьэщытым ирамыгъэхъуапсэу, зыхуей хуэзэу сабийхэр зэдапаш, Іэщагъэ зырыз ирагъэгъуэтащ...

Зэгуэрым нанэ деж къэкІуат зи сабийр сымаджэ цІыхубз гуэр. «Уй адэ шыпхъу Натэ удз хущхъуэ зэхилъхьэу щытащ, уэри пщіэжынущ, си сабийр умыгъаліэ», къелъэlуащ ар. «Нэ илъагъу Іэ ещІэж», жыхуаГэращ, и адэ шыпхъум зэрызэхилъхьэу щытам хуэдэу хущхъуэр зэхилъхьэри, сабийр игъэхъужащ.

Абдежым къыщежьэри нанэ куэдым сэбэп яхуэхъуащ, хамэ къуажэ, Налшык нэгъунэ къикІыу сабий сымаджэ къыхуахьрэ игъэхъужу щытащ. «Уи жьыр хущхъуэщ», - жаlэу яфlэкъабылу сабий гукъыдэмыжхэм ирагъапщэрт, езы нани, Къуріэн емыджа шхьэкіэ, зэры-Къуріэну гукіэ имыщізу піэрэ хужыпіэнт - жэщ хъуху духьэхэр къыбжи эфынут.

Мис апхуэдизыр и нэгу щіэкіащ абы. Гуауэ куэд илъэгъуами, «жышхьэ махуэ хъуащ» зыхужаlэм хуэдэт ар - и бынхэм я гуфІэгъуэ илъэгъуащ, къуэрылъхупхъурылъхухэми, хьэблэми, къуажэми, лъэпкъми пщІэ къыхуащІу, фІыуэ къалъагъуу, чэнджэщакІуэ къыхуэкІуэу ду-

Илъэс тющірэ тхурэ... Апхуэдиз щіащ нанэ дунейм зэрехыжрэ. Дыгъуасэ хуэдэщ...

ЛЫХЬ (КЪЭШЭЖ) Людмилэ.

КПРФ-м къалэн нэхъыщхьэу зыхуигъэувыжхэр

ANUTO ITCANTO

ЦІыхур ирипсэун папщІэ нэхъ мащІэ дыдэу зыхуей ахъ-шэмрэ нэхъ мащІэ дыдэу къахь улахуэмрэ сом мин 25-м нэгъэсын хуейуэ къыдолъытэ. Егъэджэныгъэмрэ медицинэмрэ я Туэхутхьэбзэхэр пщ эншэу ик и сыт и лъэныкъуэкІи фІыуэ цІыхухэм къахузэдгъэпэщынущ.

Уасэхэм зэрыхэхъуэр къызэтедгъэувы энущ, хущхъуэмрэ цІыхур нэхъыбэу зыхуэныкъуэ хьэпшыпхэмрэ тралъхьэр

зэдгъэзэхуэнущ. Псэупіэ-коммунальнэ Іэнатіэм щіат уасэр дгъэмэщіэнущ унагъуэм и хэхъуэм и проценти 10-кlэ.

ЦІыхухэм я Іэшіагъэкіэ лэжьыгъэ ягъуэтынымкіэ (сыхьэти 8-кІэ лажьэрэ зыгъэпсэхугъуэ мазэ яІэу) шэсыпІэ дахуэхъуфынущ. Пенсэм зэрагъакіуэ щіыкіэм халъхьа зэхъуэкіыныгъэ-

хэр едгъэкъутэжынущ. Унэ хуэныкъуэ псори псэупіэкіэ къызэдгъэпэщынущ. Фэтэр куэду зэхэт унэхэр зэгъэпэщыжыныр къэралым и

пщэрылъу щытынущ. Сабийхэмрэ ціыхубзхэмрэ я а хуэгъэк уатэхэр дгъэ-

белджылыжынущ. Налог тыкіэр тэмэму зэтедухуэнущ: тхьэмыщкіэхэм ар ящхьэщытхыу къулейхэм едгъэтынущ.

ЦІыхубэм ей хъужын хуейщ къулейхэм «зралъэфэлІэжа» щІыуэпс хъугъуэфІыгъуэхэмрэ зызыужь ІэнатІэхэмрэ. Иджырей технологиехэр я лъабжьэу, ди промышленностыр къызэрытІэтыжыным делэжьынущ, Урысейр дуней

псом и пашэ хъужын хуэдэу. Хэхыныгъэхэр зэlухауэ егъэкlуэкlыным ди къару псори

Къэралым и къалэн нэхъыщхьэу дгъэувынущ лъэпкъхэм я щэнхабзэхэр ихъумэнымрэ хэкупсэу цІыхур игъэсэным-

Залымыгъэмрэ щ Іэпхъаджагъэмрэ къызэрыхураджэм дыпэщІэтынущ, цІыхум и гур къэкІуэнум хузэІухауэ псэу-

Урысейр зэрекlакlуэмрэ абы и цІыхухэр факъырэ зэрыхъумрэ къызэтедгъэўвыіэнущ.

Мы Іуэхугъуэхэр къыдэхъуліэн щхьэкіэ, КПРФ-м игъэзэщІэнущ «ЦІыхубэм я тетыгъуэм хуэкІуэ лъэбакъуипщІ» зыфіэтща программэр.

Урысей Федерацэм и Федеральнэ Зэхуэсым и Къэрал Думэм и VIII зэхыхьэгъуэм и депутату хахыну зыкъэзыгъэлъагъуэ, КПРФ-м и Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ къудамэм и япэ секретарь Пащты Борис Бахъсэн щІыналъэм хыхьэ Къулъкъужын Ищхъэрэ къуажэм 1957 гъэм мэлыжьыхьым и 8-м къыщалъхуащ. 1979 гъэм - КъБКъУ-р инженер-механик, 2002 гъэм Москва дэт Индустриальнэ университетыр юрист ІэщІагъэхэр иІэу къиухащ.

1979 - 1987 гъэхэм Октябрьскэ райкомым, Налшык къалэ комитетым, ВЛКСМ-м и Къэбэрдей-Балъкъэр обкомым инструктору щылэжьащ. 1985 - 1997 гъэхэм «Щалэгъуалэ унэм» и унафэщіу, 1995 - 1997 гъэхэм Налшык къалэ шіыпіэ самоуправленэм и депутату щытащ. 1997 - 2003, 2003 - 2007, 2013 - 2019 гъэхэм КъБР-м и Парламентым депутату

2007 гъэ лъандэрэ къэрал къулыкъу ирехьэк І. А илъэсым щегъэжьауэ ар лэжьащ КъБР-м щГалэгъуалэ Гуэхухэмрэ жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм ядэлэжьэнымкіэ и къэрал комитетым и унафэщІу. 2009 - 2012 гъэхэм КъБР-м щІалэгъуалэ Іуэхухэмрэ жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм ядэлэжьэнымкІэ и министрщ. Иджыпсту КъБР-м и Парламентым и 6-нэ зэхыхьэгъуэм и депутатщ.

Пащты Борис къыхуагъэфэщащ ВЛКСМ-м и Къэбэрдей-Балъкъэр обкомым, ВЛКСМ-м и ЦК-м я щіыхь тхылъхэр, ВЛКСМ-м и ЦК-м «Комсомолым жыджэру зэрыщылэжьам папщІэ» дамыгъэр, «Урысейм и Парламент» дамыгъэр, КъБР-м, КъБР-м и Парламентым я щІыхь тхылъхэр къратащ, Урысей Федерацэм и Федеральнэ Зэхуэсым ФедерацэмкІэ и Советым и щІыхь тхылъри къыхуагъэфэщащ.

Кузьминов Олег («Родина» урысейпсо политикэ парт)

Хэхыныгъэ-2021

Сымаджэ хьэлъэхэмрэ ныкъуэдыкъуэхэмрэ щІэгъэкъуэнымкіэ «Гума-щІагъэ-07» псапащІэ фон-дым и унафэщІу 2017 гъэ лъандэрэ сыщытщ, абы къыхэкіыу фіыуэ къызгуроІуэ цІыхум я гугъуехьхэр зыхуэдэр, тхьэмыщкlагъэр къызыхэкlыр, жылагъуэр зыхуэныкъуэ дэІэпыкъуны-

гъэхэр. УФ-м и Федеральнэ Зэхуэсым и Къэрал Думэм и пщІэ щІатыну къэзыгъэув депутату зыхезгъэхыну къэрал сымаджэщхэр къезыкъыщІэзгъэлъагъуэм и щхьэусыгъуэ нэхъыщхьэр, къэралым и щІыналъэхэм псори зэхуэдэу зегъэужьынымкіэ щыіэ Іэмалхэр гъэзэщіэн, жылагъуэхэр зэіузэпэщу гъэпсэун хуейуэ къызолъытэри аращ.

Медицинэ

Медицинэм и Іуэхутхьэб-зэхэр къэралым и дэтхэнэ жылагъуэми нэгъэсыпхъэщ. Мы зэманым гу зылъыттэращи, «фонд» зэмылІэужьыгъуэхэмрэ а Іуэхум дэлэлу хэтхэмрэ сом мелардхэр зэхадыгъуэ,

пщІэ щІатыну къэзыгъэув хьэкІ-нехьэкІ хэмыту жэуапым ешэлІэн хуейщ. Сымаджэхэм папшІэ ахъшэ зэхуахьэсу зэрыщытри къекІуркъым ди къэрал къулейм хуэдэм и дежкІэ, ар и мылъкум къыхигъэкіыфу щытыпхъэщ.

Зэхуэдэныгъэ

Урысей Федерацэм щыпсэухэм я хуитыныгъэхэр зэхүэдэү щытын хуейщ. ЦІыхухэр щІэупщІэ зэпытщ: «Сыт мыпхуэдиз щІыуэпс хъугъуэфІыгъуэ зыбгъэдэлъ ди къэралым щыпсэум и процент 90-р хущхъуэхэмрэ Іэмэпсымэ- щІыхуэмыщІар?». Сэ тезхэмрэ къыщащэхукіэ. Ара- гъэчыныхыынущ Урысейм щи, къэрал кІэлъыплъы- къыщалъхуа дэтхэнэми

щу ящэм и Іыхьэ хэха цІыхум илъэс къэс етыным теухуа законыр къащтэным. Хэкур зейр цІыхухэ-

Егъэджэныгъэм и ІуэхукІэ

Школхэм, сабий гъэсапІэхэм зы Іуэхутхьэбзэ щхьэкІи адэ-анэхэм ахъшэ щызэхадзэ къэхъун хуейкъым. Ар зи пщэрылъыр езы къэралырщ. Урысейм и школ псоми зэрыщеджэ тхылъхэр зэхуэдэу щытын хуейщ. Урысейм щеджэ дэтхэнэ студентми Іэмал иІэн хуейщ, еджапІэм зэрыщІэтІысхьэу, илъэс 15-20-м тещІыхьауэ процент зытемылъ кредит къищтэ-

«Яблоко» урысей политикэ партым къыбгъэдэкІыу зыкъэзыгъэлъэгъуа Атамановэ Иринэ

1991 гъэм КъБКъУ-м и медицинэ факультетыр къиухащ, 2007 гъэ пщІондэ Республикэ клиникэ сымаджэщым щылэжьащ. 2007 гъэм къыщыщІэдзауэ 2018 гъэ пщІондэ Къалэ клиникэ сымаджэщ №1-м щыІащ. 2018 гъэм мэкъуауэгъуэм и 14-м щегъэжьауэ 2019 гъэм дыгъэгъазэм и 23 пщ ондэ Атамановэ Иринэ Май районым и сымаджэщ нэхъыщхьэм и дохутыр нэхъыщхьэм и къалэнхэр

игъэзэщІащ. 2013 гъэм «Узыншагъэр хъумэным ехьэлІа менеджмент» ІэщІагъэр щызригъэгъуэтащ Санкт-Петербург дэт къэрал университетым. Мы зэманым ар «Республикэ сабий клиникэ сымаджэщ» ІуэхущІапІэм и кабинетым и унафэшІш.

хэр зэхуэдэу, дэlэпыкъуныгъэ ягъуэту нэгъуэщl щlыналъэхэм кlуэнутэкъым, гъэпсэунымрэщ. Республикэм сыщоп- ахъшэ нэхъыбэ къызэрахьын Іэмал лъысэури, абы и гугъуехьхэми фІыуэ сыщы- хъуэу. гъуазэщ. Заводхэр зэрыщымы эжыр, медицинэр егъэфІэкІуэн зэрыхуейр, улахуэмрэ стипендиехэмрэ зэрымащІэ дыдэр, бюджет ахъшэр тэмэму зэрытемыгуэшар - мы псом цІыхубэм я пщІэр ирегъэхуэх.

Сэ сыхуейщ къэрал лъэрызехьэ ды- ди гъащ Тэр зэрыхъунур.

хъуну: къэкІуэнум щхьэкІэ Яблоко политикхэм жэуап яхьу, цІыхум и гуащІэм пщІэ хуащІу, шІэныгъэм, егъэджэныгъэм, медицинэм зыужьыныгъэ ягъуэту. А Іуэхугъуэхэм хухах нэхъыбэ щІын мылъкур хуейщ. Политикэ, экономикэ зэ-

хъуэкІыныгъэхэр щекІуэкІкІэ нэхъыбэм я Іуэху еплъыкІэр къэлъытауэ щытын хуейщ. Ди партым къыхуреджэ цІыхухэм зэхүэдэ Іэмал етыным, я хүитыныгъэхэр хъумэным, пщІэ яІэным.

ДызыхущІэкъун хуейр цІыхум и гъащІэр екіурэ-ещхьу ирихьэкіынырщ. Абы и лъэныкъуэкІэ «Яблоко» партым къыхелъхьэ зыужьыныгъэм теухуа хэкІыпІэхэр. ЦІыхухэр езэшащ шынэурэ. Ахэр зэхъуэкІыныгъэфІхэм хуэныкъуэщ, хуиту я Іуэху - Дунейпсо политикэм къыщекіуэкі еплъыкіэхэр къагъэлъэгъуэфын папщіэ. зэхъуэкІыныгъэшхуэхэм ящыщу сэ сы- Къэралым щыгъэкІуэдын хуейщ Іулъхьэ зителъхьэр щхьэхуитыныгъэмрэ ціыху- зэрызэіэпахыр. Абы щыгъуэм ціыхухэр

> Нобэ ціыхухэм я піэкіэ унафэ тращіыхь хэхыныгъэхэм хагъэтынухэм, текІуэныгъэ зратынухэм ехьэл ауэ.

> Ди дежкІэ нэхъыщхьэр пэжым и телъхьэ, зыми и унафэ щІэмыт депутатхэр диіэнырщ. Іэ зэрытіэтым хуэдэущ адэкіэ

ПсэукІэр егъэфІэкІуэнырщ «Урысей зэкъуэтым» и плъапІэр

инитіу. Абыхэм къызэщіаубыдэ фіэкіуэныр. Іуэхухэр гъэзэщІа зэрыхъум елъытауэ щытынущ Урысейм щыпсэу дэтхэнэ зыми и ефіэкіуэныгъэр. «ЦІыхухэм я ефіэкіуэныгъэр»

мэмым унагъуэр зыхуей хуегъа- хухэр. зэ», «Унагъуэ быдэ», «ЦІыхум и дэтхэнэ зыми

УФ-м и Къэрал Думэм и депу- «Иджырей егъэджэныгъэмрэ щ!э- «Щ!ыналъэхэмрэ къэралым и lyпщly къыхощ «Къуажэм зетатхэм я хэхыныгъэм ехьэлlауэ ныгъэ пэрытымрэ», «Псэукlэ тынш, «Урысей зэкъуэт» партым иригъэ- зэlузэпэщ», «Экологиер гъащlэм кІуэкІ лэжьыгъэхэм я унэтІыныгъэ толажьэ», «Къэралыр щІыщыІэр нэхъыщхьэр лъэпкъ зыужьыны- цІыхурщ» Іыхьэхэр. Абыхэм ящыгъэмкіэ программэм къыщыгъэу- щу, къапштэмэ, «Унагъуэ быдэ» вакъалэнхэр адэк Іи гъэзэщ Іэнырщ. Іыхьэм дэ щыдгъэув мурадхэм Хэхыныгъэм ипэ къихуэ програм- ящыщщ цІыхухэм зыхуей ягъуэмэр гуэшащ «ЦІыхухэм я ефіэкіуэ- тыныр, сабий зиіэ унагъуэхэм я ныгъэр», «Урысей лъэщ» раздел псэукІэр сыт и лъэныкъуэкІи егъэ-

«ЦІыхум и узыншагъэр» Іыхьэм къыщыгъэуващ ціыху гъащіэр нэхъ кіыхь щіыным, жьы хъуахэм защІэгъэкъуэным, анэмрэ сабийразделым хеубыдэ «Лэжьыгъэ тэ- мрэ къащхьэщыжыным пыщla lvэ-

«Урысей лъэщ» разделым хеуузыншагъэр», «Гулъытэ хуэныкъуэ быдэ «Зыужьыныгъэм и эконозыщІэгъэкъуэн», микэ», «Къуажэм и зыужьыныгъэ»,

транспорт инфраструктурэмрэ зе- гъзужьыныр» Іыхьэм. Ар хузунэгъэужьыныр», «Щэнхабзэр, тхыдэр, хабзэхэр», «Граждан зэкъуэтыныгъэмрэ щалэгъуалэ политикэмрэ», «Къэрал щІ́ыб, зыхъумэжыныгъэ политикэр» Іыхьэхэр. А псори зыхуэунэтІар иджырей технологие, индустрие

зыужьыныгъэм и унэтіыныгъэ псоми Урысейр тэмэму хэтынырщ икІи зыужьыныгъэм и ІэнатІэ псоми пашэныгъэр щиубыдынырщ. А къалэн инхэр гъэзэщ а хъун

папщІэ «Урысей зэкъуэт» партым къарууэ иІэр ирихьэлІэнущ езым и сатырхэр гъэбыдэным, къуажэми къалэми абы щригъэкІуэкІ Іуэ-Апхуэдэ мурадхэр псом хуэмыдэу

ташщ ди хэкум нэхъ псынщіэ дыдэу зызыужь и ІэнатІэм - агропромышленнэ комлексым. ДяпэкІэ а зыужьыныгъэр къыгуэхыпІэ имыІэу пыщІауэ щытын хуейщ къуажэдэсхэм папщіэ псэукіэ тынш зэтегъзувэным, иджырей социальнэ инфраструктурэ къызэгъэпэщыным.

Дэ фіыуэ къыдгуроіуэ дэгъэкіын хуейуэ щыІэ гугъуехьхэр хуабжьу зэрыкуэдыр икіи зэхыдощіыкі апхуэдэ лэжьыгъэхэр тынш дыдэу зэрыщымытыр. Ауэ дэ фіэкіыпіэ имы ву сыт хуэдэ гугъуехьри къызэднэкІынщ, дызэщІыгъуу Урынэхъри зегъэубгъуным. сейм и фІыгъуэм дытелэжьэнщ.

«Урысей Федерацэм и Федеральнэ Зэхуэсым и Къэрал Думэм и депутатхэр хэхыным теухуауэ» 20-нэ Федеральнэ законым и 66-нэ статьям и 1-нэ Іыхьэм ипкъ иткіэ тхыгъэхэр пщіэншэу тыдодзэ.

Унэхэр къагъэщІэрэщІэж Лениным и проспектым, Балъкъэр, Къэрэшейм, Головком, ПащІэм, Горькэм я

цІэхэр зезыхьэ уэрамхэм тет, Правительствэм и Унэм пэмыжыжьэу щыт унэхэм ящыщу капремонтым хиубыдэхэм я бжыгъэм къыхохъуэ. Къатищ-къатиплІу зэтету 1960 - 1962 гъэхэм ящіа «хрущевкэ» унэхэм я теплъэр фаджэ зэрыхъурэ куэд щіат. шифер лэжьахэм уэшхыпсыр яубыдыжыртэкъым, блын къэчахэр къелъэлъэхырт.

МАЗЭМ нэсауэ ухуакІуэхэр лэжьыгъэм пэрытщ. Блынхэр къагъэлъэлъауэ, щІэрыщІзу яй. Головком и уэрамымрэ Лениным и проспектымрэ, Балъкъэр, Хъураным и цІэр зезыхьэ уэрамхэм я зэхэкІыпІэхэм тет унитІым пасэ зэманым яІар нэгъуэщІ теплъэт - блынхэм я зэхуэдитіым нэс зэпэпліимэурэ зэпрытхъат. Ахэр къыщ агъэщыжри, сэху трак ащ, абы къыдэкІуэу унащхьэхэр трахауэ йолэжь.

«Хрущевкэхэм» хиубыдащ 1958 гъэм щэнхабзэм и лэжьакіуэхэм папщіэ яухуауэ щыта унэхэм ящыщ зыи. Фэтэрхэм я лъабжьэм къыщыщІэдзауэ унащхьэм нэсыху зыхуей хуагъазэмэ, унэ щІыхьэпІэхэмрэ коммуникацэ хуэјухуэщіэхэмрэ яхъуэжынущ, бжэІупэхэр ягъэдэхэнущ. УхуакІуэхэм я зэфІэкІ псори ирахьэлІэнущ, дунейр щІыІэ къэмыхъу щІыкІэ, я къалэнхэр дагъуэншэу къызэрырахьэлІэным

ШЭРЭДЖ Дисэ.

ШколакІуэхэм йогуапэ

Аруан районым и полицейхэр хэтащ «Еджапіэм сыкіуэнымкіэ къыздэіэпыкъу» псапащіэ Іуэхум.

ГЪЭ еджэгъуэщІэм щыщІидзэжым ирихьэлІзу Урысейм и МВД-м Аруан районым щиІз къудамэм илъэс къэс къызэрагъэпэщ «Еджапіэм сыкіуэнымкіэ къыздэіэпыкъу» урысейпсо псапащіэ Туэхум хыхьэу лэжьыгъэхэр иригъэкІуэкІащ. Полицейхэм гъусэ къахуэхъуащ Аруан шІыпэ администрацэм Балигъ мыхъуахэм я Іуэхухэмрэ абыхэм я хуитыныгъэхэр хъумэнымкІэ и комиссэм и лэжьакІуэхэмрэ щІыналъэм

къэрал кіуэці іуэхухэмкіэ органхэмрэ къэрал хуэ щіыналъэм щиіэ къудамэм и ППСП-м и кіуэціыдзэхэмрэ я ветеранхэмрэ. Ахэр щыіащ щытыкІэ гугъум къихута, сабий 17 щапІ унагъуи 5-м. Балигъ мыхъуахэм къыхуащэхуащ школ щыгъынхэмрэ хьэпшыпхэмрэ.

Полицэм и лэжьакІуэхэм дэтхэнэ унагъуэми сабийхэмрэ абыхэм я адэ-анэхэмрэ псалъэмакъ щхьэпэхэр щыдрагъэкІуэкІащ, балигъ мыхъуахэм яфІэгъэщІэгъуэнхэмрэ дэзыхьэххэмрэ, апхуэдэуи унагъуэм илъ гугъуехьхэр зрагъэщащ. Іуэхум хэтахэм жаlащ программэм и лейуэ сабийхэр егъэджэныр къызэгъэпэщынымкіэ ядэіэпыкъуну. Аруан район администрацэм и ліыкіуэхэм абыхэм гурагъэіуащ анагъэмрэ сабиигъуэмрэ ехьэліауэ законодательствэм къигъэувхэр.

Зэlущіэм и кіэм хьэщіэхэр сабийхэм ехъуэхъуащ гъэ еджэгъуэщІэр ехъулІэныгъэхэр яГэу кърахьэлІэну. БАХЪСЭН Ланэ.

Іуащхьэмахуэ и щыгум къикІ хъуэхъу

Урысейм и МВД-м хыхьэ полицэм и плъырпост къулыкъур къыщызэрагъэпэща махуэр щагъэлъапіэм Урысейм и МВД-м Іуащхьэма-

взвод хэхам и кинолог, полицэм и сержант нэхъыжь Жэмыхъуэ Вероникэ, гъуэгугъэлъагъуэ Тилов Ильяс щіыгъуу, Іуащхьэмахуэ дэкіащ икіи метр 5642-рэ зи лъагагъ щыгум иту ягъэлъапіэ махуэмкіэ и лэжьэгъухэм ехъуэхъуащ

ПОЛИЦЭМ и плъыр-пост къулыкъум и лэжьакІуэхэм узыншагъэ быдэ, зэІузэпэщыгъэ, Іэнатіэм ехъуліэныгъэрэ гукъыдэжрэ фыщиіэну ди

КъБР- щы і э МВД-м и пресс-Іу эхущі апі э.

Гъэлъэгъуэныгъэхэр

Пащты Герман и «Лэжьыгъэ къыхэхахэр»

Налшык дэт «Акрополь» уардэунэм иджыблагъэ щагъэлъэпІащ УФ-м и ціыхубэ, КъБР-м щіыхь зиіэ я сурэтыщі, республикэм и Къэрал саугъэтым и лауреат, Художествэхэмкіэ Урысей Академием и член-корреспондент, ЩІДАА-м и академик, Красноярск Ксилографиемкіэ щыіэ школым и къызэгъэпэщакіуэ икіи и унафэщІ, профессор Пашты Герман. Пшыхьым утыку къыщрахьащ иджыблагъэ дунейм къытехьа, «лэжьыгъэ къыхэхахэр» фіэщыгъэм щіэт альбом

ДАПЩЭЩИ хуэдэу, Герман хуэгъэпса мы пшыхьым куэд къекІуэлІат. Абы кърихьэліат сурэтыщі ціэрыІуэхэр, творчествэм и цІыхухэр, и ІэдакъэщІэкІхэр фІыуэ зылъагъухэмрэ и ныбжьэгъухэмрэ.

гъэщІэгъуэныр.

ХудожествэхэмкІэ Урысей Академием хэт, профессор Маскалюк Маринэ Пащты Герман хужи ахэмрэ абы и творчествэр зэрызэпкърихамрэ шыш Іыхьэ пэшым шІэсхэм къахуеджащ.

«Пащты Герман и творческэ гъуэгуанэ бгъуфІэм сыт хуэдиз гугъуехь хэтами, сурэт щіыныр зэи іэщіыб ищ акъым. Къалэмыр - абы хэм емылъытауэ, творчести Іэщэ нэхъыщхьэщ, лэчыр вэм хуиІэ лъагъуныгъэр къэзыухъуреихь дунейм и мыкіуэщіа Герман дяпэкіи дахагъэр къызэригъэлъа- и ІэдакъэщІэкІхэмкІэ ди-Абы шІыуэпсым и сурэт щищІкІэ, езыр щІыуэпсым хэр» альбомыщІэм абы и и кум хэту, и нэкІэ илъагъуу, хьэуам и ІэфІагъыр зыхищізу апхуэдэщ, арагъэнщ хэмрэ нэхъыбэ зэрищіынур и лэжьыгъэхэм къызэрымыкіуэу ущіызыіэпашэр. Ар Къэбэрдей-Балъкъэрым къэкіуэжыхукіэ бгыхэм иригъэкіуэкіащ макіуэ. Къыщалъхуа щіыналъэм хуиІэ лъагъуныгъэм и щыхьэтщ Герман и лэжьызекіуэ уашэ.

Красноярск, Урысейм, Сыбырым я щэнхабээ гъа- ирелъхьэ. Куэд зэрыщыщіэм Пащты Герман увы- гъуазэщи, щэкіуэгъуэ мапІэ лъагэ щеубыд. Абы ири- зэм Герман и ныбжьыр гъэкІуэкІ егъэджэныгъэ лэ- илъэс 80 ирокъу. ГъащІэ плъэкІыркъым. И зэфІэкІ жьыгъэм и щізупщізм кіуэ кіыхь къэзыгъэщіа дэтпэтми хэхъуэ зэпытщ.

дэІэпыкъуэгъуфІщ. гъэгуфІэну дыщогугъ. Пащтым и «Лэжьыгъэ къыхэхатворчествэр фІыуэ зылъагъухэмрэ и ныбжьэгъуси фІэщ мэхъу», - етх Маскалюк Маринэ.

къызэІуихри Пшыхьыр КъБР-м шэнхабзэмкІэ и министр Къумахуэ Мухьэдин

- Пашты Герман хузэфІэгъэхэр. Уеблэмэ, абыхэм кіащ щэнхабзэр, дахагъэр уащыхэплъэкіэ, Кавказым фіыуэ зылъагъу псори зэи бгы къетхъухахэм щегъэ- къуигъэувэн, зэришэлІэн. жьауэ Саян Іуащхьэм нэс Абы дахагъэр и Іэпэгъу къудейкъым, атІэ цІыхухэм я пашхьэ екјуу, гуимыхужу хэнэри къызэплъэкlыжу и хуагъэфэща цІэ лъапІэхэм

Творчествэм и утыку

Сыт хуэдэ иджырей су-

щытщІа сурэ-

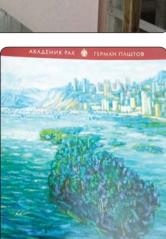
я ныбжькІэ

избранно ЖысІэну сыхуейщ Пащтым лъэпкъым, республикэм я щэнхабзэ дунейм хуищІар къыпхуэмылъытэну зэрыиныр. КъызэрымыкІуэу фІыуэ удолъагъу, пщіэ пхудощі, узэрыдиіэм дрогушхуэ, - жиlащ мини-

КъыкІэлъыкІуэу псалъэ иратащ КъБР-м и цІыхубэ усакіуэ Бештокъуэ Хьэ-

стрым, Герман зыхуигъа-

- Герман щэнхабзэ дунейр бей зыщІыфа цІыхущ. ЗэфІэкІыбэщ, арагъэнщ къару къезытри. Абы хуэдэу ціыху лэжьакіуэ срихьэліауэ сщіэжыркъым. Дэ ди ныбжьу творчествэм и цІыхухэм нэхъ лъэщу къа-хэкІахэм ящыщщ Пащты Герман - абы и творчествэм и кууагъымрэ и бгъуагъымрэ умыгъэщІэгъуэн лъагэ, и Іэзагъ, къы-

кІащ цІыху къызэрыгуэкІыу къэнэн. Сэ зэи слъэгъуакъым абы зыгуэрым теухуауэ псалъэ жагъуэ жиlауэ е хуэмыфащэу зыгуэрым хущытауэ. Германрэ и унагъуэ дахэмрэ си гур ягъэфІ, икІи иджыри лъэпкъыр, къэралыр зыгъэгушхуэн Іэрыкі куэд яІэну сыщогугъ, - жиlащ Бештокъуэм.

КъБР-м и цІыхубэ артист, композитор ціэрыіуэ, и псалъэхэм я пэщіэдзэу «Акрополь» уардэунэр зейхэм фіьщіэ яхуищіащ. Абы Іуэху дахэу щрагъэкіуэкіым зэрыщыгуфіыкІыр къыхигъэщащ нэхъыжьыфІым.

ХьэІупэм жиІащ Герман нэхъыфТу зэрилъагъур, узыншагъэ иІэу илъэс куэдкІэ и ІэщІагъэ дахэм ирилэжьэну ехъуэхъуащ ар емылъытауэ, абы хузэфіэ- Паштым. Джэбрэіил теп-

сэлъыхьащ Герман игъэщІэрэщІа тхылъхэм, псом хуэмыдэу къыхигъэщащ Нало Заур и сабий тхылъыр. Абы пэхъун щымыІэу къызэрилъытэри дыщІигъужащ.

ANUELO LICANIO

Къэпсалъэхэм я щытхъум зэригъэукІытэр, а дахэ къомыр и щхьэ зэрыхуимыхыфыр къыхигъэ-щащ Пащты Герман псалъэ ирата иужькІэ.

- Республикэм щекІуэкІ

Іуэху куэдым хуэнабдзэгубдзаплъэ, мы дызыщІэс уардэунэр зей Къардэн Хьэсэн фіыщіэ хуэсщіыну сыхуейт. Ар дапщэщи, хэти зышІэзыгъэкъуэну хьэзыр цІыхущ. Си творчествэм и Іыхьэ мащІэ дыдэщ утыку къисхьар, ауэ сурэт щІыным и Іэмалу сызыхуэІэзэхэр фи пащхьэ зэрисхьэнум яужь ситащ. Ди зэманым къызэрымыкІуэу гугъущ гъуазджэм ухэтыну, абы дэтхэнэри пэлъэщынукъым, ауэ абы и мыхьэнэри къызэрымыкІуэу инщ. Сэ сызэреплъымкіэ, творчествэм и цІыхуу зыкъэзылъытэ дэтхэнэри мылажьэу хуэшэчмэ, щІэлэжьэн шыІэкъым. Творчествэм езым укърихуэкІынущ. Си лэжьыгъэхэм щыгъуазэхэм гу лъатауэ къыщіэкіынщ абыхэм я нэхъыбэр сыщалъхуа щІыналъэм, си лъэпкъым хуэгъэпсауэ зэрыщытым. Дэнэ щІыпІэ сыщыІэми си хэкур дапщэщи си гъусэщ, аращ къару къысхэзылъхьэри. Дыгъэгъазэ мазэм си ІэдакъэщІэкІхэм я гъэлъэгъуэныгъэ Красноярск щащІыну я мурадщи, абы яужькіэ Къэбэрдей-Балъкъэрым къэсшэну сыхуейщ. Сыт щхьэкІэ жыпІэмэ, абыи ди республикэр куэду хэтщ. ФІыщІэ ин фхузощІ мыбы усакіуэ Хьэіупэ Джэбрэіил къекіуэліа псоми. Куэду си гуапэ къэфщІащ. Сыщо-

Пащтым. Къызэхуэсахэм упщІэ я куэдт, ахэр лъэпкъ щэнхабзэм, Пащтым и лэжьыгъэщІэхэм, ди республикэм и ІэдакъэщІэкІхэм ящыщу цІыху зэфІэкІыбэ куэд зэпсом хуэмыдэу графикэр рикІым теухуат. Дэтхэнэми жэуап яритащ гупсэхуу сурэтыщІым.

гугъ дызэрыт зэман гугъур

псынщІзу блэкІыну, - жиІащ

Тхыгъэри сурэтхэри

Къулъкъужын Ипщэм къыщагъуэтахэр

Урысейм и къэрал Эрмитажым археологиемкІэ къызэригъэпэща экспедицэм 2016 гъэм и шыщхьэују мазэм къыщыщіэдзауэ Къулъкъужын Ипщэм щыіэ пасэрей кхъащхьэжьхэм щІыті лэжьыгъэхэр щрегъэкіуэкі. Пандемием и зэранкіэ зэпагъэуа лэжьыгъэхэр иджыблагъэ яублэжащ.

АРХЕОЛОГХЭМ я нэм къыфіэнар а щіыпіэм щыіэ кобанскэ ятІагъуэ кхъащхьэжьхэрщ. Иужьрей илъэсхэм ар къелъэлъэхыу хуежьащ. Нэхъыбэу ар зытралъхьэр щІы щхьэфэм игъуэт зэхъуэкІыныгъэхэрщ.

ЩІытіхэр зэрекіуэкіа илъэсхэм къагъуэтащ зэрыіэбэ, зэрызагъэдахэ хьэпшып зэмыл эжьыгъуэхэмрэ Іэшэхэмрэ. Щіэныгъэліхэм зэрыхуагъэфэщамкіэ, ахэр ди эрэм ипэ ита ебланэ - ещанэ ліэщіыгъуэхэм хеубыдэ, къызэрагъэсэбэлу щытар зэкІэ къахутакъым. Куэд мыщІэу абыхэм къахэхъуащ теплъэ гъэщІэгъуэн зиІэ кхъуэщын. Ар абдеж щыщіалъхьам и лъапэмкіэ къыщытт. Псом нэхърэ нэхъ яфІэгъэщІэгъуэныр кхъащхьэхэм языныкъуэхэм, куэд-мащіэми, хьэпшып гуэрхэр ліам дыщіалъхьауэ, зыри зыщІэмылъхэми уарихьэлІэу зэрыщытырщ. Экспедицэм и унафэщ Марченкэ Юлие дызэрыщигъэгъуэзамкіэ, кхъащхьэм и инагъыр метр зэбгъузэнатіэ зы

- КъыкІэлъыкІуэ экспедицэхэм мы щІыпІэм ещанэ ліэщіыгъуэм щыпсэуа лъэпкъыр зыхуэдэр къэтхутэну ди мурадщ. Абыхэм зэрахьа хьэпшыпхэм Іэмал имыІэу ар къагъэнэІуэнущ.

Къэхутэныгъэхэр здекІуэкІым къагъуэтащ ятІэ хьэкъущыкъухэр, домбеякъым къыхэщІыкІа бгырыпхым щыщ пкъыгъуэ гуэрхэр, сэ, янтарь мывэхэр. ЩІэныгъэлІхэм зэрыхуагъэфащэмкіэ, кхъащхьэ псоми зэхуэдэу къыщагъуэт янтарым къегъэлъагъуэ, мы щІыпІэм а зэманым щыпсэуа лъэпкъыр хэтуи щрырети, балтикэ щІыналъэм сатумкіэ пыщіэныгъэшхуэ хуаіэу зэрыщытар, зэрызэкіэлъыкіуэу щытари бгылъэ щіыпіэхэмкіэщ, - жиіащ унафэщіым. Мы зэманым лэжьыгъэхэр кърахьэліэ ціыху 20-м. Археологхэм ящІыгъуу а щІыпіэм щолажьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым тхыдэмкІэ и факультетым и студентхэри. Къэхутэныгъэхэм зэгъусэу елэжьынущ Москва къикІахэри Къэбэрдей-Балъкъэрым и щіэныгъэліхэри. Хузэфіэкіымкіэ экспедицэм защіегъакъуэ къуажэ администрацэм и унафэщ Балъкъыз Ар-

ШЭРЭДЖ Дисэ.

КІэрэф Азэмэт и зи чэзу ехъулІэныгъэ ин

Краснодар къалэм щекіуэкіащ зэзауэ щіэр партерым имыгъэкіуамэ, адэкіи зэхэтымкІэ АСА 127 зэхьэзэхуэр. Абы и мые шышк мехеахшыаскен еішуісе щызэпэщІэтащ ди лъэпкъэгъу КІэрэф Азэмэтрэ Шэшэным икІа спортсмен Албасханов Расулрэ.

И ІЭХЭР зэрынэхъ кІыхьым, зэрынэхъ пліэшхуэм къыхэкікіэ Кіэрэфым и хьэрхуэрэгъур зыбгъэдигъэхьэртэкъым. Иужьрейм абы и лъэр щІиуду алэрыбгъум зэрытридзэн Іэмалхэр къилъыхъуэрт икІи и лъакъуэ лъэныкъуэр иубыдри, игъэджэлащ. Къэтэджыжыну хущ Іэкъу Азэмэт зыри хузэфІэкІыртэкъым, и пщэр фІиубыдык пэтми. Албасхановми и ебгъэрыкІуэныгъэхэм и хьэрхуэрэгъум шынагъуэшхуэ къыхуихьыртэкъым.

ЗэпэщІэтыныгъэм и етІуанэ Іыхьэм ІэмалыншагъэкІэ КІэрэфыр нэхъ жыджэр къэхъуащ. АршхьэкІэ и ебгъэрыкІуэныгъэхэм ящыщ зым набдзэгубдзаплъагъэр фіэкіуэдри, удын хьэлъэ къытехуащ. Зэіу-

удынхэм къакІэлъыкІуэныр шынагъуэт. Албасхановым и хьэрхуэрэгъур итхьэлэну иужь ихьат, ауэ ар къигъэсэбэпри, КІэрэфыр къызэфІэувэжащ. ЕтІуанэ дакъикъитхум и кізухым Азэмэт Ізмал иіаш зэіущІэр и кІэм нэмысу иригъэухыну, арщхьэкІэ хъуакъым.

Ещанэ Іыхьэм адыгэ щІалэм и ебгъэрыкІуэныгъэхэм хуабжьу хигъэхъуащ икІи зы удын хьэлъэм адрейр къыкІэлъыкІуэу Албасхановым тридзэн щІидзащ. И лъакъуэр щіичыну мурад зыщіа шэшэн зэуакІуэм ар къехъуліакъым. Абы и щыуагъэр къэзыгъэсэбэпа Азэмэт анакондэ блэ лІэужьыгъуэ щіыкізу и хьэрхуэрэгъум и пщэр фІиубыдыкІащ икІи Албасхановыр къэмэха нэужь, судьям зэlущlэр къигъэувыlащ.

Иджырей зэlущlэр Кlэрэф Азэмэт и дежкіэ епщыкіутхуанэу щытащ. Абыхэм текІуэныгъэ 15 къышихьаш!

МЭЗКУУ Къан.

ЕтІуанэ дивизионым лъэ быдэкІэ хуокІуэ

федеральнэ щіынальэхэм сащ. футболымкіэ я чемпио-**Цагъыстэным** щыкіэлъыкіуэхэм фіыуэ ящхьэщыкіащ.

«ДЕРЕБЕНТ»-м щыдэджэгуа махуэр прохладнэдэсхэм я ІутІыжт. ЗыкъызэщІэгъэплъэным зэман куэд хухамыхыу хэгъэрейхэр Іуэхум пэрыхьащ. Епліанэ дакъикъэр екіуэкіыу арат Иуан Азрэт бжыгъэр къыщызэІуихам.

Псынщі у къыхудагъэкіа топым пэмыплъа хьэщІэхэр Іэнкун къэхъуащ, я джэгукІэри нэгъуэщІ щытыкІэм хуагъэкІуэжын хуей хъуащ. Апхуэдэ Іэмали зэмани «Дербент»-м къыхуигъэнакъым хэгъэрейхэм я гъуащхьауэ нэхъыфіым. Дакъикъэ 12 нэхъ дэмыкІыу ар етІуанэуи къыхэжаныкіаш - 2:0. Зэман кіэшіым къатепсыхьа гугъуехьыр зэпІэзэрыт ящІыжыну ежэжьа дагъыстэн футболистхэм зы щыуагъэм адрейр къыкІэлъыкІуэу яІэщІэ-

ХьэщІэхэм зэрыкомандэу къызэрагъэпэща ебгъэрыкІуэныгъэм топыр къахэзыха Шортэн Рустам «Дербент»-м и лъэныкъуэкІэ иунэтІащ. Хабзэр зэпауду фіэкіа ар къахуэгъэувыіакъым Дагъыстэным и кои гъуащхьэмандэм хъумэхэм - пенальти! Ар дигъэкlащ езы Шортэным. Куэд дэмыкІыу иджыри зы топ, ари метр пщыкІузым и деж щыту, хьэщІэхэм я гъуэм дыхьащ. Ари зи фІыгъэр Рустамщ - 4:0.

ЗэlущІэм и етІуанэ Іыхьэр и ныкъуэм нэблэгъауэ къыкіэлъыкіуэ топыр - иджыри пенальтикіэ - дигъэкіащ Иуаным. Гъуащхьауэ нэхъыфІым и епліанэ топми командэм къыдэщІхэр куэдрэ пигъэплъакъым.

Шэч лъэпкъ къызытунатым (УФ-м и ещанэ ди- мыхьэн текіуэныгъэ дахэм визионым) и зи чэзу зэlу- иужькlэ прохладнэдэсхэм къэхэм Прохладнэ икla кощіэхэр екіуэкіащ. Прох- япэ увыпіэм зыщагъэбы- мандэм щіэх-щіэхыурэ ипэладнэ и «Энергетик»-м и дащ. Ди щІалэхэм къакіэ- кіэ кіуэтэн щІидзащ. Абыи стадионым щыхигъэщІащ лъе!э Нээрэн и «Ангушт»-м ехъул/эныгъэ къахуихьащ. и «Дер- джэгугъуэ блэкіа щыфіабент»-мрэ «Динамо-М»-рэ хьащ. Куэд пэмыплъауэ, хъумэхэм яlэщlэкlа ШорикІи турнир таблицэм къы- ингушхэр «Волгарь-М»-м и тэным аргуэру и гупыр япэ деж щыІэу 0:2-уэ къыпи- иригъэщащ кІуэташ. Иджы очкоитхукІэ дэмыкІыу «Энергетик»-м и ахэр ди щалэхэм къакіэpoxy.

КъБР-м и Къэралыгъуэм и махуэм ирихьэлІэу къыкІэлъыкІуэ зэІущІэр Мэхъэчкъалэ щыпіэ «Динамо-М»-м щыдригъэкІуэкІащ «Энергетик»-м. ЗэпэщІэтыныгъэм и япэ Іыхьэм и ныкъуэр нэблэгъауэ бжыгъэр къызэјуихри прохладнэдэсхэр япэ иригъэщащ гупым и гъуащхьауэ нэнетдоШ шышк мехіфыах

Рустам - 0:1. ХьэщІэхэр япэ зэрищам арэзы къимыщІ мэхъэчкъалэдэсхэр ебгъэрыкІуэн щадзащ. АрщхьэкІэ ди щІалэхэри абы хуэхьэзырти, топым кърагъэгъазэрт. ИкІэм-икІэжым, хэгъэрейхэм я кіэн къикіащ. ЗэіущІэм и япэ Іыхьэм хухаха зэманым и иужьрей дакъикъэм «Динамо-М»-м гъуащхьауэ Темишев Магозэхуэдэ бжыгъэр ищІыжащ.

Загъэпсэхуу къихьэжа нэужь дэтхэнэ зы командэкъихьэжа тепщэныгъэр зэриубыдыным хущІэкъуащ. Футболистхэм щтэ і эщтаблэу топыр зэІэпахырт, щыуагъэ

Ипщэ, Кавказ Ищхъэрэ кlэух бжыгъэр 6:0-м нигъэ- яlэщlэкlыу и хьэрхуэрэгъум ар къигъэсэбэпыну Іэмал ирамытын папщІэ.

Зэіущіэм и кізух дакъи-«Динамо-М»-м и гъуащхьэ текІуэныгъэр щІигъэбыдащ Иуан Азрэт - 1:3.

Иджырей джэгугъуэм хыхьэу Астрахань и коман-«Волгарь-М»-мрэ дэхэу «Волгарь-Ю»-мрэ я зэпэщІэтыныгъэр 3:0-у иухаш. Нэзрэн и «Ангушт»-р 1:0-у ефІэкІащ Каспийск и «УОР-Дагестан»-м.

«Дербент»-м и гъуэм топиплІ, «Динамо-М»-м зы худигъэкІа нэужь, гъуащхьауэхэм я зэпеуэм щхьэзакъуэ пашэныгъэр щиубыдащ Иуан Азрэт. Иджы ар къызэрыхэжаныкІам бжыгъэр 15 хъуащ. ЕтІуанэу «Ангушт»-м и къакІуэ гъуащхьауэ Алиев Бэчхъан псори зэхэту топипщІ дигъэкlауэ аращ.

Урысей Федерацэм футболымкІэ и ещанэ дивизионым и турнир таблицэм и зыщызыгъэбыда и шхьэм «Энергетик»-р етІуанэ дивизионым лъэ быдэкІэ хуокіуэ. Къыкіэлъыкіуэ зэіущіэр прохладнэдэсхэм Астрахань шрагъэкІуэкІынущ. Фокlадэм и 8-м ахэр ІущІэнущ щІыпІэ командэм.

ЖЫЛАСЭ Замир

Ипщэ, Кавказ Ищхъэрэ федеральнэ щІыналъэхэм футболымкіэ и чемпионатым (УФ-м и ещанэ дивизионым)

зэхьэзэхуэхэр зэрыщекlуэкlыр							
	Командэхэр	Дж.	Къ.	3.	ΦΙ.	T.	Ο.
	1. «Энергетик» 2. «Ангушт» 3. «Динамо Дагестан» 4. «Нахичевань» 5. «Волгарь-М» 6. «Уралан» 7. «Дербент» 8. «УОР Дагестан» 9. «Динамо-М»	14 14 15 14 13 13 14 13 14	12 10 8 6 5 4 4 3 2	0 1 2 5 4 5 2 3 5	2 3 5 3 4 4 8 7 7	40-11 30-12 26-23 25-16 16-16 19-15 13-29 8-18 22-29	36 31 26 23 19 17 14 12 11
	10.«Волгарь-Ю»	14	1	1	12	13-43	4

Редактор нэхъыщхьэ ЖЫЛАСЭ Заурбэч

«Платформа» фіэщы- рамикэм, лэчым

ныбжьыщІэхэр, иджырей зов Чэрим сымэ. гъуазджэм и лыкІуэхэр, я Сыт хуэдэ идж

«Платформа

щхьэ хуэлэжьэж уэрэджы- рэтыщіхэм я Іэдакъэщіэкі-

Іакіуэхэмрэ макъамэтх- хэр, дуней лъагъукіэр,

тыщІхэу,

гъэм щіэту илъэс зыб-

жанэ хъуауэ ирагъэкіуэкі

фестиваль гъэщІэгъуэ-

ныр иджыблагъэ Нал-

ХАБЗЭ зэрыхъуащи, а

Іуэху дахэм хэтщ сурэтыщІ

хэмрэ. Абы щрагъэкіуэкі

хабзэщ концертхэр, гъэ-

лъэгъуэныгъэхэр, мастер

классхэр. Ар къызэрагъэ-

Нальчик» зэгухьэныгъэм-

рэ Налшык къалэ адми-

А дауэдапщэхэм хэту, Са-

бийхэмрэ щалэгъуалэмрэ

я творчествэмкіэ уардэу-

нэм шыщхьэуlум и 29-м

къыщызэІуахащ сурэтыщІ

щіалэхэм я Іэдакъэщіэкі-

УпшІэм, къамылым, ке-

хэм я гъэлъэгъуэныгъэ.

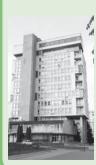
шык щызэхэтащ.

пэщащ

нистрацэмрэ.

Редколлегием хэтхэр:

ЖьэкІэмыхъу Маринэ (унафэщІредактор), Ширдий Маринэ (унафэщІ-редактор), Къаншокъуэ Эллэ (жэуап зыхь секретарь), Къардэн Маритэ, Къумахуэ Аслъэн, НэщІэпыджэ Замирэ, Чэрим Марианнэ, еє И Ішимеше ах Ш

Езыгъэтхахэр «Алыгэ псалъэ» газетыр КъБР-м и Парламентымрэ Правительствэмрэ ирагъэтхащ (учредителхэр).

къы- гупсысэкІэр? Телъыджэщ,

ауэ удэзыхьэхш, пасэрей

Ізужьхэр къыщыпцІыхуж

ЩОМАХУЭ Залинэ.

Къарей Элинэ трихащ.

Сурэтхэр

хэщІыкІа сурэтхэр ящІат дызэмысащ, зэ еплъы-

нэхъапэкіэ ди газетым зи гъуэкіэ - мыгурыіуэгъуэщ,

щіалэми, зи зэфіэкікіэ нобэрей теплъэщ. Нэ-

Руслан, Хъалил Миланэ, хэр гупсысэр къезы-

ХьэцІыкІу Миланэ, Акки- гъэблщ, узыІэпызышэщ.

узыгъэгушхуэхэу **Мэзло** хъыщхьэращи, а сурэт-

КъыдэзыгъэкІхэмрэ редакцэмрэ я хэщ Гап Гэр 360030, Къэбэрдей-

Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ, Лениным и уэрам, 5

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым - 42-56-19; унафэщІ-редакторхэм - 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66.

КЪУДАМЭХЭМ: политикэмкІэ, жылагъуэмрэ льэпкъ ІуэхухэмкІэ - 42-22-86; къуажэ гъащІэмрэ экономикэмкІэ - 42-57-59; щэнхабзэмкІэ - 42-75-36; егъэджэныгъэмрэ щІэныгъэмкІэ 40-15-31; хъыбарыщІэхэмрэ спортымкІэ - 42-22-88, 42-60-53, 42-22-89; зэдзэк Гак Гуэхэм - 42-21-88; корректорхэм - 42-60-27; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютер ІэнатІэм 42-26-41; сурэттехым - 42-75-78, 42-63-64.

Теддзэ тхыгъэхэм къыщыхьа бжыгъэхэм, къыщаІэта Іуэхугъуэхэм я пэжагъымкІэ ахэр зытхахэм нэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Іуэху еплъыкІэр зэтехуэ зэпыту щыткъым.

Газетыр Іэ тезыдзахэм яхуэхьыныр и пщэ дэлъщ КъБР-м федеральнэ пощт зэпыщІэныгъэхэмкІэ и управленэм Тел.: 76-01-28, 76-01-10

Газетыр 2016 гъэм дыгъэгъазэм и 19-м Печатым и хуитыныгъэр хъумэнымкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр щІыналъэ ІуэхущІапІ́эм ПИ №ТУ07-00117-м щІэту ятхащ

Зы илъэсым газетыр 156-рэ къыдокІ «Издательство «Южный регион» ООО-м щытрадзащ. 357600, Ставрополь край, ЕсэнтІыгу къалэ, Никольскэ уэрам, 5-А

Мы къыдэкІыгъуэм елэжьахэщ: жэуап зыхь секретарь Къаншокъуэ Эллэ, редактору Истэпан Залинэ, корректорхэу Щоджэн Иннэ (1, 2-нэ нап.), Щоджэн Заирэ (3, 4-нэ нап.). КомпьютеркІэ газетым и теплъэр ящ Іащ Дол Маринэ, Щомахуэ Марианнэ, сурэтхэм елэжьар Бицу Жан-

Номерыр «Адыгэ псалъэм» и компьютер ІэнатІэм щагъэхьэзыращ. Газетым Іэ традзэн хуейщ сыхьэт 20-м, щытрадзар сыхьэт 20.00-рщ. Индексыр П 5894 ● Тираж 1.860 ● Заказ №1987